

**Biologisk mangfold
Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt
Målselv og Balsfjord kommuner, Troms**

BM-rapport nr 21-2002

Dato: 10.12.2003

Tittel: BM-rapport nr 21 (2002) Biologisk mangfold i Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt, Balsfjord og Målselv kommuner, Troms	Emneord: Kartlegging, Biologisk mangfold, Naturtyper, Forvaltningsråd, Målselv, Balsfjord
Prosjektansvarlig NINA: Karl-Birger Strann Prosjektkonsulenter: Marianne Iversen, Karl-Otto Jacobsen, Vigdis Frivoll og Geir H. Systad (GIS) Kvalitetssikring: Professor Kjell E. Erikstad Norsk institutt for naturforskning (NINA) Polarmiljøsenteret N-9296 Tromsø Tlf: 77 75 04 00 Fax: 77 75 04 01	Dato: 10.12.2003
Oppdragsgiver: Forsvarsbygg, Divisjon Rådgivning, Kompetansesenter Miljø- og kulturminnevern Postboks 405, Sentrum, 0103 Oslo Prosjektnummer 2NM 7000807	Oppdragsreferanse Forsvarsbygg: Bjørn Arne Rukke (prosjektleder), Line Stabell Selvaag og Øyvind Andreassen; Tlf.: 23 09 34 98 / 05 10 34 98 Fax: 23 09 34 47
Sammendrag: Stortingsmelding nr. 42 (2000-2001) pålegger den enkelte sektor å gjennomføre kartlegging av biologisk mangfold innenfor sine ansvarsområder. Som en del av denne har Forsvaret utarbeidet en egen plan, <i>Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold</i> , som sammen med <i>Forsvarets handlingsplan for miljøvern (2002)</i> gir forutsetningene for gjennomføringen av prosjektet ” <i>Biologisk mangfold i Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt</i> ”. Kartleggingsarbeidet følger metodikken som er gitt i fire håndbøker utarbeidet av Direktoratet for naturforvaltning. Dette omfatter <i>naturtypekartlegging, viltkartlegging, ferskvannskartlegging og kartlegging av rødlistede arter</i> . Disse temaene blir så vurdert samlet ved en sammenveining slik at de viktigste områdene for biologisk mangfold i skyte- og øvingsfeltet identifiseres. Forsvaret har utarbeidet en egen kravspesifikasjon der det gis retningslinjer for gjennomføringen av arbeidet. Rapporten gir først en kort innføring i bakgrunn, lovverk samt internasjonale forpliktelser for ivaretagelse av biologisk mangfold i Norge. Deretter gis en kort beskrivelse av geografi og naturgrunnlag for Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt. Prosjektet har identifisert 34 naturtypelokaliteter og 11 viltområder. 19 rødlistearter er påvist i skyte- og øvingsfeltet samt flere regionalt sjeldne karplanter. Ved sammenveiningen er sju områder vurdert som svært viktige for biologisk mangfold, tre som viktige og ett som lokalt viktig område. Det gis forvaltningsråd for hvert enkelt område. Det er laget et kart for hvert av temaene naturtyper, vilt og rødlistede arter samt et <u>sammenveid statuskart</u> for biologisk mangfold. Kartene finnes i denne rapporten i målestokk 1:100 000, som separate blad i målestokk 1:5000 og som digitale kart. Kart som inneholder sårbar informasjon om rødlistearter og vilt er unntatt offentligheten og følger ikke rapporten, men er levert til Forsvarsbygg. Alle opplysninger om naturtyper, vilt, rødlistearter og en del karplanter er lagt inn i databaseverktøyet Natur2000. Samtlige UTM-referanser er presentert i kartdatum WGS84.	

Summary:

Government proposition no. 42 (2000-2001) conducts each sector to carry through the mapping of biodiversity within their own administrative areas. The Ministry of Defence has worked out its own plan – *Forvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold*, which gives the conditions for carrying out the project "Mapping of biodiversity in *Mauken and Blåtind* military training area". Additionally, this project is a follow-up of the Ministry of Defence's environmental action plan (*Forsvarets miljøvernarbeid (2002)*).

The mapping follows the methods given in four different manuals which are worked out by the Directorate for Nature Management (DN). In *Mauken and Blåtind military training area* this complies three different parts: mapping of *valuable habitats, wildlife and freshwater habitats*. In addition mapping of *redlisted species* is included. The Norwegian Defence Estates Agency has also worked out its own list of requirements wherein guidelines are given for the accomplishment of the work.

This report gives a brief introduction of both the general and legal background including international obligations for this project. Additionally, a brief description of geography and nature conditions in *Mauken and Blåtind military training area* is given.

The project has identified 34 nature type localities and 11 areas with special qualities for wildlife. A total of 19 species listed on the Norwegian Redlist, are documented within the military training field. An additional number of regional rare species of vascular plants are also included in the report.

Maps showing the different topics are presented both in the report and digitally except for the maps containing classified information on redlisted and sensitive wildlife species. These maps are given directly to the Norwegian Defence Estates Agency. Finally, status maps are produced, summarizing the information on each of the biological themes. There are 11 areas identified on the status map. Advice is given on how to manage and maintain the biodiversity in these localities.

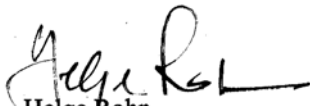
All information obtained on the themes nature type localities, wildlife and plants are implemented in the database *Natur2000*. All UTM-references are in WGS84 datum.

Forord

Denne rapporten er et ledd i oppfølgingen av *Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold*. Sektorhandlingsplanen utgjør forsvarssektorens bidrag til Stortingsmelding nr. 42 (2000-2001) *Biologisk mangfold – sektoransvar og samordning* (kapittel 5). Hovedhensikten med stortingsmeldingen er å sørge for en bærekraftig forvaltning av biologisk mangfold i norsk natur ved at det opprettes et nasjonalt kunnskapsbasert forvaltningssystem. I *Forsvarets handlingsplan for miljøvern* (2002) reflekteres de samme målene som sektorhandlingsplanen for biologisk mangfold.

For å følge opp målsetningene i de to handlingsplanene, er totalprosjektet *Oppfølging av Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold* igangsatt. I prosjektet skal blant annet naturverdier i alle områder der Forsvaret er hovedbruker kartlegges etter samme metodikk. I rapportene gis det forvaltningsråd for hvordan områder som er spesielt viktige for biologisk mangfold må forvaltes for at naturverdiene der skal opprettholdes. Rådene må i størst mulig grad etterleves for at Forsvaret i sine ulike aktiviteter skal oppfylle målsetningene satt i de to handlingsplanene nevnt over. Forvaltningsrådene må derfor innarbeides i skytefeltsinstrukser, flerbruksplaner og andre dokumenter og verktøy som er styrende for aktivitetene i feltene.

Med dette arbeidet ligger Forsvaret nasjonalt sett i front når det gjelder å kartlegge biologisk mangfold innen egen samfunnssektor. Forsvarsbyggs kompetansesenter for miljø- og kulturminnevern har prosjektledelsen for totalprosjektet, som har en planperiode fra 2001 til og med 2005. Ved henvendelse til kompetansesenteret vil man kunne få oversendt rapporter og kartverk samt utfyllende informasjon om forvaltning av kartlagte områder.

Helge Rohn
Administrerende direktør,
Forsvarsbygg

Innholdsfortegnelse

Forord	3
1. INNLEDNING	5
2. MATERIALE og METODER	6
2.1 Områdebeskrivelse	6
2.2 Datainnsamling	8
2.3 Naturtyper	9
2.4 Viltområder	10
2.5 Ferskvann	10
2.6 Marine områder	10
2.7 Rødlistearter	10
2.8 Sammenveide områder – viktige områder for biologisk mangfold	11
2.9 Ulike aktiviteter og deres påvirkning av miljøet	12
2.10 Database og kart	13
3. RESULTATER	14
3.1 Naturtyper	14
3.2 Viltområder	44
3.3 Ferskvann	51
3.4 Rødlistearter	51
3.4.1 Nasjonalt rødlistede planter og lav	51
3.4.2 Regionalt sjeldne, men ikke rødlistede planter og lav	51
3.4.3 Nasjonalt rødlistede virveldyr	52
3.5 Sammenveide områder – viktige områder for biologisk mangfold	54
3.5.1 De enkelte forvaltningsråd	54
3.5.2 Beskrivelse av sammenveide områder med forvaltningsråd	55
4. LITTERATUR	63

Vedlegg:

- Vedlegg 1. Naturtypekart
- Vedlegg 2. Viltområdekart
- Vedlegg 3. Statuskart Biologisk mangfold (sammenveide områder)

Forsidebilde: Oversikt over Blåtind. Foto: Marianne Iversen ©

1. INNLEDNING

Stortingsmelding nr. 42 (2000-2001) *Biologisk mangfold – Sektoransvar og samordning* forplikter den enkelte sektor å på en best mulig måte skal ivareta hensynet til biologisk mangfold i sitt forvaltningsområde. Forsvaret har utarbeidet sin egen forvaltningsplan – *Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold* – (kapittel 5 i stortingsmeldingen) en plan som danner grunnlaget for etatens eget arbeid i oppfølgingen av stortingsmeldingen. I *Forsvarets handlingsplan for miljøvern* (Forsvarsdepartementet 2002) reflekteres de samme målene som skisseres i sektorhandlingsplanen for biologisk mangfold. For å følge opp de to handlingsplanene har Forsvaret igangsatt et totalprosjekt *Oppfølging av Forsvarets sektorhandlingsplan for biologisk mangfold* som innehar en rekke delprosjekt, deriblant delprosjektet Kartlegging av biologisk mangfold. Forsvarsbygg, Divisjon Rådgivning, Kompetansesenter Miljø- og kulturminnevern, har prosjektledelsen for totalprosjektet som skal bidra til at Forsvaret gjennomfører en tilfredsstillende kartlegging av biologisk mangfold i de områder som Forsvaret er hovedbruker i.

Forekomsten av biologisk mangfold er knyttet til ulike naturtyper og er ikke statisk, men en dynamisk prosess – noen arter virker å være stabile i et leveområde mens andre arter kan forsvinne eller nye dukker opp. Hvilke prosesser som styrer denne dynamikken vet man ikke alltid, men i de siste tiårene er det mer og mer klart at det særlig er menneskelige faktorer som påvirker dette – enten direkte eller indirekte. Særlig har ulike arealinngrep i stadig økende grad påvirket leveområder for planter og dyr. En god kartlegging av biologisk mangfold og deres leveområder (naturtyper) vil forbedre våre muligheter for å sikre en forsvarlig forvaltning av fauna og flora i framtida.

Direktoratet for naturforvaltning (DN) har utarbeidet et sett håndbøker som støtte og veiledning til det utfordrende arbeidet med kartlegging av biologisk mangfold:

DN-håndbok 11 (1996 – revidert 2000)	Viltkartlegging
DN-håndbok 13 (1999)	Kartlegging av naturtyper
DN-håndbok 15 (2000)	Kartlegging i ferskvann
DN-håndbok 19 (2001)	Kartlegging av marint biologisk mangfold

Videre har DN utarbeidet en liste over truede og sjeldne arter i Norge – ***Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998*** (DN 1999a). I Forsvarets egen kravspesifikasjon for kartlegging av biologisk mangfold (Forsvarsbygg 2002a) ligger alle disse ovennevnte publikasjoner innbakt. Videre er det brukt Fremstad & Moen (2001) som grunnlag ved innlegging av korrekte vegetasjonstyper i Natur2000.

Denne rapporten tar for seg det biologiske mangfoldet i Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt i Balsfjord og Målselv kommuner, Troms. Rapporten er en sammenstilling av eksisterende informasjon og nyere kartlegging gjort i forbindelse med denne rapportfremstillingen.

2. MATERIALE og METODER

2.1 Områdebeskrivelse

Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt ligger i Målselv og Balsfjord kommuner i Troms. Skyte- og øvingsfeltet var tidligere to helt separate felt som nå er vedtatt bundet sammen til ett fungerende felt. Geografisk er skyte- og øvingsfeltet todelt gjennom at E6 går rett gjennom det nye, sammenbudne skyte- og øvingsfeltet (se Figur 1).

Maukenfeltet er på 52 km². Det ligger sør for E6 og strekker seg fra Maukungen i vest, over Vargebergan og Takelvas nedre løp mot Øverbygd. Mellom Maukenmassivet og Vargebergan gjennomskjæres feltet av Nergårdskardet. Maukenfeltet leies i sin helhet fra private grunneiere samt staten.

Blåtindfeltet er på 160 km² og utgjøres av fjellmassivet Blåfjellet, Breidtinden, Slettjellet, Blåtindan og de nære skogsområder rundt. Langs aksene NV-SØ avgrensas det av Takvatnet i SØ og Mårffjellets topp i NV. Langs aksene NØ-SV avgrensas det av lia ned mot Takelva i SV og Fiskelausvatnan og Storfjellvatnet i N og NØ. I NV gjennomskjæres fjellmassivet av Skardalen og Mårffjellsaret. SØ-delen av feltet preges av lavere fjell som Gåsfjellet, Finnvegåsen og Finntuva. Mellom disse er dalganger med skog. I Blåtindfeltet eier Forsvaret et område rundt Akkaseter i Målselv kommune. Det resterende arealet er servitutter, dvs områder som eies dels av staten ved Statskog og dels av private, og der Forsvaret har ekspropriert en stedvarig bruksrett. Disse områdene har Forsvaret rett til å bruke til dertil egnet formål. Bruksrett til beiting for husdyr og andre aktiviteter som høsting, er fremdeles tillatt for sivile.

De to feltene er nå foreslått sammenbundet av en «korridor» over Akselfjellet og Falkefjellet i skråningene SV for Takvatnet. I tillegg skal det utvides sørvest og øst for Blåtindfeltet. Arealet som er foreslått utvidet, utgjør ca 42 km² (Johnsen og Jacobsen 1990). Forsvaret leier hele sammenbindingsområdet fra staten ved Statskog.

Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt karakteriseres først og fremst av de store fjellmassivene. Innen Blåtindfeltet rager flere topper over 1000 m.o.h. med selve Blåtinden som den høyeste med sine 1378 m.o.h. I den nordvestre enden av feltet når Store Mårtind opp i 1326 m.o.h. Rundt dette massivet ligger lavere og mer avrundete fjellområder med mellomliggende koller og åser. Skoggrensen går mellom 400 og 500 m.o.h. I Maukenmassivet i Maukenfeltet når Stormauken opp i en høyde på 1194 m.o.h.. Også rundt Stormauken ligger mer avrundete koller og åser med skoggrense på mellom 450 og 550 m.o.h.

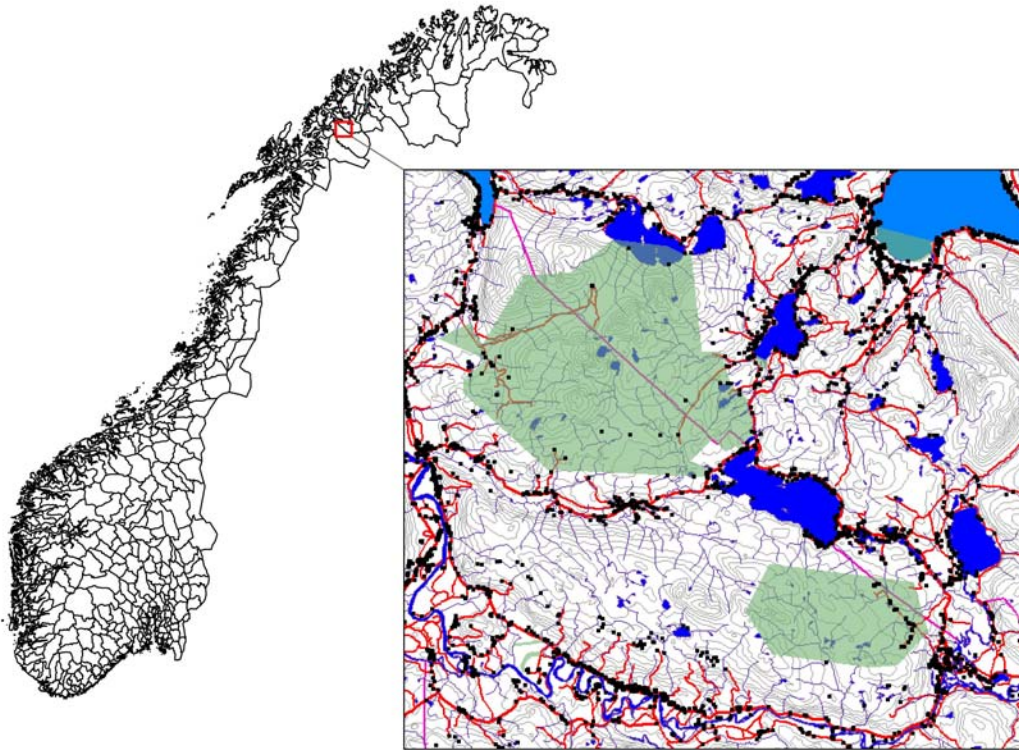
Resultatene fra denne rapporten, BM-rapport 21 (2002), skal innarbeides i flerbruksplanen for Mauken-Blåtind som er under utarbeidelse. En flerbruksplan er et overordnet styrende dokument for forvaltning og drift av et skyte- og øvingsfelt. I en slik plan veies fagmilitære hensyn mot hensyn til naturgrunnlag og andre bruksinteresser. Det foreligger et høringsutkast til flerbruksplanen fra mai 2000 (se Forsvarets Bygningstjeneste 2000). For å vurdere resultatene og forvaltningsråd fra BM-rapport 21 (2002) opp mot foreslåtte planer i utkastet til flerbruksplan, vil det bli gjennomført en tilleggsutredning til flerbruksplanen om temaet biologisk mangfold. Tilleggsutredningen vil ferdigstilles våren 2004.

Oversiktsbilde over deler av Blåtindfeltet. Foto: Marianne Iversen ©

Det meste av berggrunnen i Blåtindfeltet tilhører ”den kaledonske fjellkjede”. Fjellgrunnen består for det meste av glimmerskifer, mens de høyeste tindene består av gabbro. I Mauken består berggrunnen av tre hovedtyper bergarter; glimmerskifer, myolinitgneis og amfibolitt. Vegetasjonen innenfor feltene består av bjørke- og furuskog langs dalførene med høgstaude-bjørkeskoger og gråor-heggeskoger i liene og seter-/isterviersumpskoger i tilknytning til elver, fuktige områder og søkk. På kalkholdig grunn er floraen meget rik. Høyereliggende områder er karakterisert ved snaufjell og subalpin bjørkeskog. Snaufjellsregionen består straks ovenfor skoggrensen av lavalpin lyngmark med en flora som varierer med tilgangen på kalk i berggrunnen.

Skyte- og øvingsfeltet har en rekke mindre og mellomstore vatn, samt en del myrer. Mosaikken i berggrunn og vegetasjonstyper/naturtyper gjør at skyte- og øvingsfeltet har en rik og variert flora og fauna.

Figur 1. Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt ligger i Målselv og Balsfjord kommune i Indre Troms.

2.2 Datainnsamling

Framgangsmåten for innsamling av opplysninger om biologisk mangfold er følgende:

- Søk i litteratur
- Søk i databaser
- Intervju med lokalkjente (i Forsvaret og sivilt)
- Kvalitetssikring og kontroll av opplysninger innhentet fra lokalkjente
- Feltregistreringer

I arbeidet med Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt har det vært et samarbeid med både Balsfjord og Målselv kommuner og ikke minst med nøkkelpersonell fra Forsvaret. Det forelå en del undersøkelser av biologisk mangfold innenfor utredningsområdet, men disse var ulikt fordelt over skyte- og øvingsfeltet. En rekke rapporter fra tidligere utredninger samt en del generelle rapporter som TROMURA (Engelskjøn & Skifte 1995) har gitt en del nyttig informasjon. Imidlertid har den viktigste informasjonstilgangen vært data innsamlet av NINAs egen stab. Disse datasettene er basert på god lokalkunnskap fordelt over store deler av området. Eldre observasjoner og kjennskap til viktige naturtyper har vært nyttige i planlegging og gjennomføring av kartleggingsarbeidet. Kommunenenes eget viltkart var til dels

svært grovt og hadde kun begrenset verdi for vårt arbeid, men kvalitetsdata er hentet inn også fra denne informasjonskilden.

Det har vært nødvendig å gjennomføre en del nyregistreringer i deler av området for å kunne gi en bedre totalvurdering av dets biologiske kvaliteter. Dette arbeidet ble delvis gjennomført på ettersommeren 2001, men i all hovedsak ble arbeidet gjennomført hele våren og sommeren 2002. For å fange opp ulike arter var det nødvendig å spre feltinnsatsen utover både vår- og sommermånedene. De siste faunaregistreringene ble derfor gjennomført primo august 2002. Det ble også gjennomført en del botaniske registreringer i forbindelse med naturtyperegistreringene hovedsakelig i juli og august 2002.

2.3 Naturtyper

En sentral del av arbeidet med kartlegging av biologisk mangfold er å kartlegge forekomsten av ulike naturtyper. DN har lagd ei velegnet håndbok (Håndbok 13 - Kartlegging av naturtyper) som på en grei måte beskriver framgangsmåte og inndeling av 56 prioriterte naturtyper.

Imidlertid vil en slik håndbok som skal dekke hele landet, bli noe for generell. Derfor er det i denne rapporten definert to nye undertyper. Under hovedtype *Ferskvann/våtmark (E)* er *ferskvann* definert som en egen undertype, *Andre viktige forekomster (ferskvann)*, for å fange opp denne naturtypen (med høyt biologisk mangfold) som ikke helt passer inn i inndelingen i håndboka. Dette gjøres fordi modulen fiskedata ikke har vært ferdigstilt fra Naturkart DA (produsent av Natur2000) under prosjektets gang. Under hovedtypen *Andre viktige forekomster* er undertypen *kalkkrevende fjellvegetasjon og rasmark/fossesprøytsone* definert. Dette er gjort fordi områdene av disse typene hver for seg er så små og passer dårlig inn i noen av DN's inndelinger.

I noen tilfeller har det vært nødvendig å presentere en lokalitet som en sammenstilling av flere naturtyper. Dette fordi det forekommer så små arealer av de påviste naturtypene at det ikke er hensiktsmessig å avgrense disse alene. Dette gjelder for eksempel myr der *Intakt lavlandsmyr* og *Rikmyr* i noen tilfeller er presentert under samme lokalitet.

Videre kategoriseres naturtypene etter tre grader av viktighet:

Svært viktige naturtyper	(A-områder)
Viktige naturtyper	(B-områder)
Lokalt viktige naturtyper	(C-områder)

Kriteriene for denne inndelingen er beskrevet i håndboka. Verdisettingen påvirkes av faktorer som areal, tilstand og forekomst av sjeldne og truede arter (rødlistearter). Innehar et område forekomster av rødlistearter med status truet, sjelden eller sårbar, vil områdene oppnå høyeste verdi (A).

2.4 Viltområder

Hele viltkartleggingen har fulgt DN-håndbok nr 11. All tilgjengelig informasjon fra Fylkesmannen i Troms, Balsfjord og Målselv kommuner er innhentet og sjekket ut i felt. Videre er det innhentet informasjon fra lokalkjente og ikke minst sentrale folk i Forsvaret (skytefeltleder og andre offiserer med fartstid i skyte- og øvingsfeltet). De fleste av disse opplysningene er også sjekket ut i felt. Viktige funksjonsområder for viltet som hekkelokaliteter, spillplasser, vinter-/sommerbeiteområder og/eller kalvingsplasser for elg sammenstilles på kart. De ulike funksjonsområdene vektet på en skala fra 1 til 5. Etter en samlet vurdering av vekstsum presenteres så **Prioriterte viltområder** inndelt i lokalt viktige, viktige eller svært viktige områder.

2.5 Ferskvann

Ut fra beskrivelsen i DN-håndbok nr. 15 er det tre hovedkrav som stilles for at et gitt område vil kunne plasseres inn i **Prioriterte lokaliteter**. Disse er:

- a) Lokaliteter som innehar fiskestammer som ikke er påvirket av utsatte arter.
- b) Særlig viktige områder (nøkkelområder) med opprinnelige plante- og dyresamfunn. Dette vil kunne omfatte mange uregulerte og/eller lite regulerte vannlokaliteter.
- c) Lokaliteter med viktige bestander av ferskvannsfisk.

Videre er det lagt vekt på å undersøke en del fisketomme vann/tjern i området. Dette gjaldt spesielt i en del områder som har særlig rik berggrunn. Ett av de områdene det ble satt ekstra fokus på, var sammenbindingsområdet øst for E6.

2.6 Marine områder

Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt inneholder ikke marine områder. Denne naturtypen omhandles derfor ikke i denne rapporten.

2.7 Rødlistearter

I kartleggingen av biologisk mangfold inngår registrering av forekomst av rødlistearter som en viktig del. I dette arbeidet er den nyeste rødlista som er utarbeidet i Norge, fulgt – **Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998** (DN 1999a). I rødlisterapporten er artene delt inn i grupper etter grad av truetet. Denne inndelingen presenteres nedenfor og grad av truetet vil bli presentert ved artsgjennomgangen videre i rapporten. Det er også utarbeidet rødlistearter for Troms fylke for grupper som botanikk (Engelskjøn og Skifte 1995) og fugl (Jacobsen & Strann 1994). Disse vil også i noen grad bli henvist til i denne rapporten. Dette er gjort for å lette dokumentasjonen for lokalt og regionalt sjeldne arter. Videre er det også tatt inn vurderinger av de arter som står på både den norske og den nordiske ansvarslista. Dette er arter som Norge har en høy prosentandel av i forhold til Europas totale bestand. For fugl og pattedyr vil dette si mer enn 25% av den Europeiske bestanden. Disse artene gis automatisk en høy viltvekting.

Kategori	Kode	Engelsk kategori
----------	------	------------------

Utryddet	Ex	(Extinct)
-----------------	-----------	------------------

Dette omfatter arter som ikke lenger forekommer i Norge som reproduserende arter. Normalt omfatter dette arter som er utryddet for mer enn 50 år siden – arter som har forsvunnet i løpet av de siste 50 årene får koden Ex?.

Direkte truet	E	(Endangered)
----------------------	----------	---------------------

Dette omfatter arter som er direkte truet og som står i fare for å forsvinne i nærmeste framtid dersom den negative utviklingen fortsetter.

Sårbar	V	(Vulnerable)
---------------	----------	---------------------

Dette omfatter arter som er i sterk tilbakegang og som kan gå over i kategorien **Direkte truet** hvis tilbakegangen fortsetter.

Sjelden	R	(Rare)
----------------	----------	---------------

Dette omfatter sjeldne arter som ikke er direkte truet eller sårbare, men som likevel er utsatt fordi de har små bestander eller en spredt og sparsom utbredelse i Norge.

Hensynskrevende	DC	(Declining, care demanding)
------------------------	-----------	------------------------------------

Dette omfatter arter som ikke kommer inn under de tre foregående kategoriene, men som på grunn av en klar tilbakegang fordrer spesielle hensyn og forvaltningstiltak.

Bør overvåkes	DM	(Declining, monitoring needed)
----------------------	-----------	---------------------------------------

Dette omfatter arter som har gått tilbake, men som ikke regnes som truet. Disse artene bør overvåkes for å avdekke om situasjonen fortsatt forverres.

2.8 Sammenveide områder – viktige områder for biologisk mangfold

Når datainnsamlingen er gjennomført, dvs når elementene naturtyper, viltområder, ferskvannslokaliteter og forekomst av rødlistearter er ferdigstilt, har vi det datamateriale som er nødvendig for å presentere **Sammenveide områder**. Dette er da de **viktigste påviste områdene for biologisk mangfold** i skyte- og øvingsfeltet. Disse områdene er igjen delt inn i tre kategorier:

Svært viktige områder - Verdi A

Viktige områder - Verdi B

Lokalt viktige områder - Verdi C

En sammenveining betyr ikke nødvendigvis at et område som har flere C- og B-verdier vil bli gradert opp til et A-område. Skjønn basert på lokal kunnskap om naturtyper og ikke minst arters forekomst og trøethet lokalt og regionalt, vil her spille sterkt inn i vektingen. I tillegg er det viktig å forholde seg til naturtypens eller artens status på nasjonalt plan, selv om en art ikke er rødlistet for øyeblikket.

Forekomsten av rødlistearter vil umiddelbart slå ut på verdien av et område ettersom slike arter skal tillegges stor vekt med hensyn på ivaretagelse av leveområder for disse.

2.9 Ulike aktiviteter og deres påvirkning av miljøet

Forsvaret gjennomfører ulik bruk av hele eller deler av sine øvingsområder. For naturtypene som sådan er det hovedsakelig motorisert ferdsel og hogst/nedkjøring av skog som gir de største skadene. Personell i terrenget kan i mange tilfeller umiddelbart være mer skadelig på vilt i hekketida enn ferdsel med kjøretøy, men disse sistnevnte kan ha en større negativ effekt på lang sikt. Dette kan være tilfelle hvis en kjører gjennom myr og våtmark og kjøresporene drenerer vannet i nye retninger. I en del tilfeller kan dette føre til at vannbalansen endres. Slike endringer kan ha stor negativ betydning på sikt både for planter og dyr.

Gjennom sektoransvaret pålegges Forsvaret å ivareta biologisk mangfold innen egne områder. Dette betyr at Forsvaret må instruere eget personell om ferdsel og adferd innenfor sitt ansvarsområde. Personell i terrenget vil kunne gi forstyrrelser i yngle-/hekketida og bør i noen sårbare steder begrenses i april til august, mens det kan være fri ferdsel i de samme områdene resten av året. På samme vis kan kjøring i terrenget også periodiseres. Kjøretøy kan kjøre i et våtmarksområde hvis det er tørt og snødekket i vinterhalvåret, men bør holdes helt ute i sommerhalvåret siden kjøringen kan påføre naturen stor skade. Dette er skader som nesten er irreversible eller som det vil ta lang tid å restituere ved naturlig gjengroing.

Varigheten av de ulike aktivitetene har også betydning for effekten på biologisk mangfold. For eksempel vil personellopphold i ett område over dager ha større negativ effekt på hekkende fugl enn personell som kun passerer gjennom området. Arter som lom og en rekke rovfuglarter er særlig sårbare i rugetida ettersom de lett forlater eggene ubeskyttede når mennesker nærmer seg hekkeplassen. Eggene kan da tas av eggrøvere som ravn eller kråker, eller fostrene i eggene kan fryse i hjel hvis værforholdene er ugunstige.

For Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt skjer det også en betydelig sivil påvirkning fra ferdsel som friluftsliv, jakt, fiske og bærplukking og ikke minst gjennom hogst av skog. Det er uten tvil hogsten av skog som utgjør de største negative påvirkningene av det biologiske mangfoldet gjennom sin sterke endring av større arealer. Friluftaktivitetene kan som ferdsel av militært personell, ha uheldige effekter særlig på vilt i spesielle tider av året (hekketida for fugl eller kalvingstida for elg).

Rapporten gir et antall forvaltningsråd til de identifiserte områdene som er viktige for biologisk mangfold. Det er viktig at disse rådene følges opp av Forsvaret. Dette for å sikre at målet med sektoransvaret blir imøtekommet.

Nedenfor listes opp en rekke aktiviteter som kan påvirke biologisk mangfold i et skyte- eller øvingsfelt. Denne listen er ikke helt fullstendig, men presenterer mange av de viktigste aktivitetene som kan påvirke naturmiljøet og det iboende biologiske mangfoldet.

Militær aktivitet

- Nedbygging av areal til veg, standplass eller faste installasjoner. *Tap av areal.*
- Masseuttak. *Tap av habitat (leveområde), terrengslitasje, endrede fysiske og/eller kjemiske forhold.*
- Drenering/gjenfylling/massedeponi. *Tap av habitat, endring av fysiske og/eller kjemiske forhold.*
- Personell til fots i forbindelse med øvelser. *Stress av vilt, slitasje og støy.*

- Bivuakking. *Terrengslitasje, støy, avfall, forurensing, stress av vilt.*
- Kjøring i terreng med beltekjøretøy eller hjulgående kjøretøy. *Kjørespor, støy, forurensing.*
- Landgang med fartøy (landgangs- eller amfibie). *Kjørespor, landgangsramper, støy, forurensing.*
- Skyting lette våpen. *Støy, ammunisjonsrester, forurensing.*
- Skyting med tyngre våpen. *Nedslagsskader, støy, trykkbølger, brann, forurensing, ammunisjonsrester.*
- Bombeøvelser. *Nedslagsskader, trykkbølger, støy, brann, forurensing.*
- Sprengninger. *Sprengningsskader terreng, trykkbølger, støy, forurensing.*
- Flyging med jagerfly eller helikopter. *Støy, lufttrykk, forurensing (helikopterlandinger).*
- Mobile installasjoner (feltsykehus, feltkjøkken, kommandoplasser med mer). *Støy, slitasje, kjørespor.*

Sivile aktiviteter

- Skogbruk. Den inngåtte avtalen mellom Forsvaret og Statskog SF om forvaltning av Forsvarets skoger (Forsvarsbygg 2002b) omfatter mer enn de miljøkrav som legges til grunn i *Levende skog*-standarden. I denne avtalen skal miljøhensyn og militære hensyn gå foran hensyn til økonomisk resultat. Her framgår det at alle verdisatte områder (A, B og C) skal unntas for ordinær skogsdrift og at Levende skog-standarden med ytterligere skjerpelser skal etterleves for øvrige områder.
- Beiting. *Terrengslitasje.*
- Gjengroing. *Tap av habitat og oppflising (habitatfragmentering) av habitat (leveområder).*
- Jordbruksaktivitet. *Tap av habitat, oppflising av habitat.*
- Opphør av landbruk. *Tap av habitat, oppflising av habitat.*
- Friluftsliv. *Terrengslitasje, forstyrrelser.*

2.10 Database og kart

Alle registreringer av naturtyper, viltområder og artsobservasjoner er lagt inn i databasen Natur2000 (GND Naturkart AS). Kartene finnes i målestokkene 1:100 000 (vedlegg til rapporten) og 1:25 000 (separate kartblad oppbevart i Forsvarsbygg) og er laget i ArcGIS. Digitale kartverk finnes i Forsvarets informasjonssystem for eiendom, bygg og anlegg (FIS/EBA).

Følgende kart er vedlagt rapporten:

- Naturtyper
- Prioriterte viltområder
- Statuskart biologisk mangfold. Sammenveide naturverdier.

Kart som inneholder sårbar informasjon om rødlistearter og vilt er unntatt offentligheten og følger ikke rapporten, men er levert til Forsvarsbygg.

3. RESULTATER

3.1 Naturtyper

Feltarbeidet med naturtypene ble i all hovedsak gjennomført på sommeren 2002. Et mindre antall områder ble undersøkt på ettersommeren 2001. Innenfor Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt ble det påvist totalt 34 naturtypelokaliteter. Av disse har 12 områder A-verdi og 10 B-verdi. Ytterligere 12 områder har fått C-verdi. Områdene er vist i Kartvedlegg 1. Samtlige opplysninger knyttet til naturtypeverdiene er lagt inn i databaseverktøyet Natur2000.

BLÅTIND

Lokalitet	132 Ytre Fisklausvatnet
Natur 2000	193310132
Naturtype	Andre viktige forekomster (ferskvann)
Naturtypekode	H01
Verdisetting	A –svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	158
Areal (daa)	2926,7
Besøkt dato	Juni, juli 2001
UTM (WGS84)	34W DB180820

Denne lokaliteten omfatter den sørlige halvdelen av Ytre Fiskelausvatnet og inkluderer også et par holmer. Holmene er en viktig faktor for forekomsten av hekkende fugl i dette vannet. Det er registrert hele 11 andearter her, hvorav både svartand (*Bør overvåkes*) og sjøorre (*Bør overvåkes*) er rødlistearter. Flere par av en annen, rødlistet art er påvist hekkende her. Det er også registrert en rekke andre våtmarksarter i lokaliteten. Vatnet fungerer både som hekke-, raste- og myteområde for mange av vannfuglene. Selv om det bare er den sørlige delen av vatnet som er innenfor skyte- og øvingsfeltet, utgjør naturtypelokaliteten hele vatnet.

Lokalitet	134 Skardelva, Skardalen
Natur 2000	192410134
Naturtype	Gråor-heggeskog
Naturtypekode	F05
Verdisetting	C – lokalt viktig
Høyde over havet (m)	200
Areal (daa)	586,4
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB100783

Gråor – heggeskog er den frodigste og mest artsrike skogstypen vi har i denne delen av Norge. Fuktig og næringsrik jordbunn danner svært gunstige vekstforhold i denne naturtypen som domineres av høystauder og storbregner, ofte med et velutviklet busksjikt. Skogen får gjerne et ”jungelpreg” med tett og til tider ugjennomtrengelige kratt. Omløpstiden til gråor er kort og skogstypen innehar ofte store mengder død ved. Generelt forekommer det mange vedboende moser, lav og sopp i denne skogstypen. Også faunaen av virvelløse dyr og fugler er artsrik.

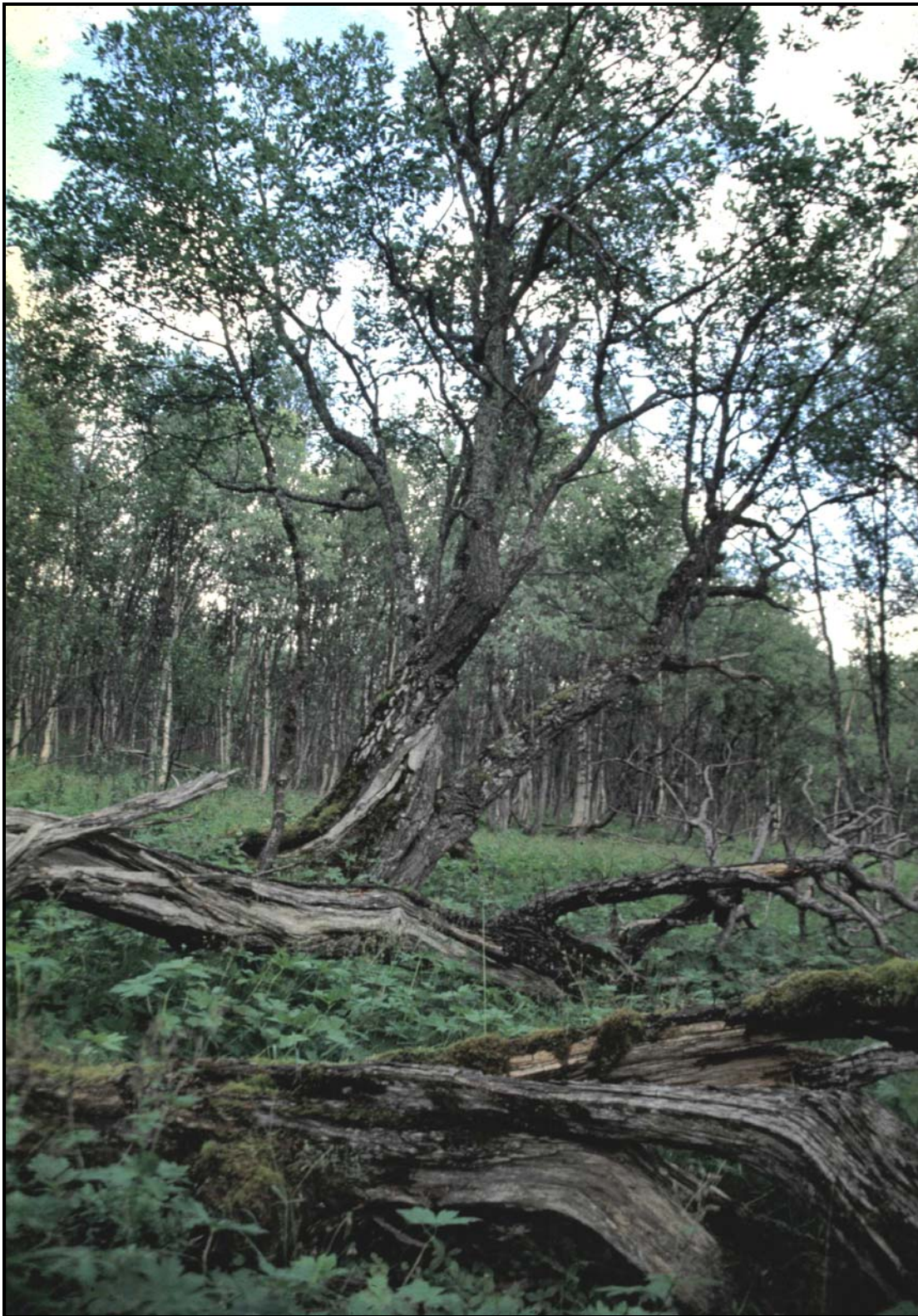
I de bratte sidene opp fra Skardelva står et belte med svært frodig gråor – heggeskog med en storvokst strutseving- og turtdominert vegetasjon. Andelen bjørk er relativt høy. Verdiene til området reduseres til C-område da arealet er forholdsvis lite. Imidlertid er spurvefuglfaunaen forholdsvis rik, med bl.a arter som bokfink, gråfluesnapper, rødstjert, hagesanger og munk. Terrenget stiger brått og gråorskogsbelte avtar raskt. Det bør imidlertid stå som en uberørt buffersone ut mot elva. Dette vil opprettholde kvaliteten på kantsonen av skog ut mot selve elvekantene. Området går over i et frodig skogsområde i nord, beskrevet under 135 Skardalen.

Lokalitet	135 Skardalens nordside
Natur 2000	192410135
Naturtype	Høgstaudebjørkeskog (+store, gamle trær)
Naturtypekode	F04
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	200 - 300
Areal (daa)	247,9
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB099785

Dette området ligger på Skardalens nordside. Høgstaudebjørkeskog er en artsrik og produktiv naturtype. Mange arter av fugl og insekter samt treboende lav, moser og sopp er særlig knyttet til denne skogstypen. Verdien til det avgrensede området er knyttet til forekomster av frodig høgstaudeskog og mange svært grove seljetrær. Grov seljebark representerer et næringsrikt habitat for krevende epifyttiske lav og moser.

Skogen på Skarddalens nordside er en god del påvirket av skogsdrift i det den er lett plukkhogd i områdets nedre deler. I tillegg finnes jevnt med små, lukkede hogstflater, mulig etter militær virksomhet. Området beites også stedvis mye av sau. Flere steder er det kommet opp yngre suksjonsstadier av tett, småvokst gråor eller selje. Dette sikrer en kontinuitet i forekomsten av seljer i området.

På grove seljer ble det registrert lavararter som skrubbenever, glattvreng og grynvreng. Av vedboende sopp ble kun seljekjuke funnet, men flere kjuke kan dukke opp senere på sesongen. Flere interessante sopparter har selje som vertstre. Verdien knyttet til de grove seljetrærne reduseres ikke ved videre forsiktig hogst, da nettopp lystilgangen har bidratt til de grove dimensjonene. Området vurderes til å ha B-verdi ut fra den rike skogen med sterkt innslag av gamle trær.

***Skardalens nordside.** Særegent for den sørvendte siden av Skardalen er de rike forekomstene av store, grove seljer som her er avbildet. Mange krevende, mindre vanlige arter av mose og lav er tilknyttet slike grove seljer. Foto: Marianne Iversen ©*

Grynvreng. Denne arten ble funnet på selje i Skardalen. Dette er en av de første krevende lavartene som kommer inn når barken blir grov og tilstrekkelig næringsrik.
Foto: Marianne Iversen ©

Lokalitet	136 Skardaksla
Natur 2000	192410136
Naturtype	Kalkrike områder i fjellet
Naturtypekode	C01
Verdisetting	C – lokalt viktig
Høyde over havet (m)	400 - 650
Areal (daa)	357,9
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB104755

Langs eggen opp mot Skardaksla finnes partier med rike reinroserabber. Her står kalkkrevende arter som lappøyentrøst, fjellkurle, rabbetust, fjellkvitkurle. I lesidene i helningen mot vest kommer det inn høystaudevegetasjon og sentsmeltende snøleier. På de flatere, sørvendte helninger oppe på aksla står en meget artsrik engvegetasjon på en noe mindre kalkholdig grunn.

Områdets verdi er satt lavere enn andre kalkrike områder beskrevet innenfor skyte- og øvingsfeltet. Dette skyldes at utformingen har en mindre typisk kalkkrevende vegetasjon, og særlig sjeldne arter mangler. Området gis lokal verdi (C) fordi rike forekomster av kalkkrevende arter og særlig mange orkideer.

***Fjellkvitkurle.** En kalkkrevende orkidé som etablerer seg relativt raskt når miljøforholdene er de rette. Foto: Marianne Iversen ©*

Lokalitet	137 Sollitind
Natur 2000	192410137
Naturtype	Kalkrike områder i fjellet
Naturtypekode	C01
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	500 - 690
Areal (daa)	367,1
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB097729

I tilknytning til de jordbunnsforhold som kalkrik berggrunn danner, utvikles ofte en frodig vegetasjon med et høyt antall arter og iblant sjeldne karplanter. Berggrunnsforholdene gjør at det generelt finnes mye av denne naturtypen i fjellet i Indre Troms, hvis en sammenligner med resten av landet. Det vil imidlertid alltid være en variasjon i hvor heterogent og artsrikt et slikt område er.

I området ved Sollitind finnes rik leside- snøleie - og rabbevegetasjon på kalkgrunn. Lesidevegetasjonen har utforminger både som høystaudeenger og lågurtenger. Snøleiene er av tørrere gras- og urtedominerte typer samt sene snøleier med sparsom, fuktighetskrevenne vegetasjon. I reinroserabbene står kalkkrevende, mindre vanlige arter som lapprose (norsk ansvarsart), fjellkvitkurle, lodnemyrklegg og reinmjelt. Tidligere er de ganske sjeldne artene brannmyrklegg og småsøte registrert her (P. K. Bjørklund, pers. med.). Brannmyrklegg har status som sjelden (R) i den rapporten som brukes som "rødliste for Troms" (Engelskjøn og Skifte 1995). Området vurderes til å være en viktig naturtype (B) ut fra forekomsten av en rekke kalkkrevende planter inkludert regionale sjeldenheter.

Reinrosehei. Bildet illustrerer artsrik reinrosehei som er en type av kalk-krevende vegetasjon i fjellet. Foto: Marianne Iversen ©

Brannmyrklegg. En sjelden, kalkrevende fjellplante som vokser på fuktige rabber og tidlige snøleier. Bildet viser et avblomstret individ. Brannmyrklegg har status som sjelden i "rødlista for Troms" (Engelskjøn og Skifte 1995). Foto: Marianne Iversen ©

Lokalitet	141 Ovenfor Mårelvfossen
Natur 2000	192410141
Naturtype	Kalkskog
Naturtypekode	F03
Verdisetting	C – lokalt viktig
Høyde over havet (m)	220
Areal (daa)	4,7
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB075759

Kalkbjørkeskog er en mindre vanlig og artsrik naturtype som ofte inneholder sjeldne arter av planter og marklevende sopp. Den siste artsgruppen har det ikke vært rom for å kartlegge innen prosjektets rammer.

I den bjørkeskogen som har gammelskogspreg langs Mårelva, står flere mindre lokaliteter med kalkbjørkeskog på berg av kalkspatmarmor. Ingen sjeldne arter av karplanter ble registrert her, men lokaliteten er inkludert da den representerer en mindre vanlig skogsutforming. Området vurderes som lokalt viktig (C) fordi denne naturtypen er mindre vanlig i regionen.

Lokalitet	142 Storstokkjærran, Mårelva
Natur 2000	192410142
Naturtype	Kroksjøer, flomdammer og meandrerende elv + rikere sumpskog
Naturtypekode	E03 + F06
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	260
Areal (daa)	150,3
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB079751

Meandrerende elver danner et heterogent miljø med gradienter fra elvebreddsvegetasjon til flommarkskog og sumpskog. Kroksjøer i ulike suksjonsstadier inneholder ofte ulike vegetasjon og representerer derfor gjerne ulike habitater. Et stort mangfold av arter er tilknyttet dette heterogene, dynamiske miljøet. Naturtypene gråor-heggeskog og sumpskog er for øvrig alene kjent for å inneha et høyt arts mangfold.

På et utflata område på opp mot en kilometer meandrerer Mårelva og danner et rikt og svært variert skogsmiljø. På elveavsetningene står rike utforminger av flompåvirket, gressdominert høystaudebjørkeskog. Dette veksler med mer stabilt fuktig sumpskog og partier med artsrik viersump dominert av setervier, istervier og grønnvier. Rundt små avsnørte kroksjøer dannes sumpskogsmiljø og starrsummer med flaskestarr, stolpestarr og nordlandsstarr. I vannet står hesterumpe, fjellpiggeknepp og myrhatt. Sand- og grusaurene ligger i og langs med elva. Langs elva dannes brede kantsoner med blant annet fjellkvann, myrsnelle, fjellrapp og høystauder. Skogen er uten inngrep og innehar mye liggende og stående død ved.

Skogsområdet huser et relativt rikt fugleliv. I gadd finnes reirhull etter tretåspett, og hulerugere som svarthvit fluesnapper, rødstjert, granmeis og grå fluesnapper er også registrert her. Av litt mer fåtallige arter er hagesanger, bokfink, dompap, måltrost og trekryper påvist, mens langs elva finnes strandsnipe, gluttsnipe, rødstilk og sivspurv. Området er sannsynligvis et viktig sommerbeite for elg.

På grunn av at området er sterkt preget av barmarkskjøring med en rekke veier på kryss og tvers er områdets kvaliteter betydelig redusert. Likevel er restkvalitetene så store at det er valgt å gi området B-verdi. Her bør en kunne gå inn og restaurere deler av de ødelagte områdene for å styrke deres kvaliteter.

Lokalitet	143 Kubekktjønnna
Natur 2000	192410143
Naturtype	Rikmyr med tjern
Naturtypekode	A05
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	325
Areal (daa)	44,1
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB110717

Dette er et variert område med rik fastmattemyr som inkluderer mindre tjern og sumpskog i randsonene. Trådstarr dominerer fastmattemyra med innslag av vanlige, basekrevende arter som dvergjamne, gulstarr, myrsaulauk. Tjerna har velutviklet flytebladsvegetasjon. Mye frosk og øyenstikkere samt andre vanninsekter er tilknyttet området, uten at det har vært anledning til å undersøke dette artsinventaret nærmere. Området gis lokal verdi (C) fordi denne naturtypen er forholdsvis sjelden i området samt at utfyllende undersøkelser vil kunne avdekke forekomster av sjeldne vanninsekter.

Lokalitet	147 Stormyraområdet, Gåsfjellet
Natur 2000	192410147
Naturtype	Intakt lavlandsmyr med vann/tjern
Naturtypekode	A01
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	309
Areal (daa)	1449
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB150722

Dette myrkomplekset vurderes som verdifullt grunnet størrelse, kompleksitet og urørthet. Ett vann inngår i området (Svartvatn) mens ett annet (Langvatn) presenteres som en egen naturtypelokalitet. Det er få uberørte myrflater av denne størrelsen i området der også vann og bekker inngår. Myra inneholder elementer av både fattig- og rikmyr. Særlig i myrkantene og mot vannene kommer det inn rikindikatorer som strengstarr, sveltull, jåblom, dvergjamne, fjelltistel og sløke. Trådstarr dominerer disse flatene. Gradienter av fuktighet finnes fra fastmatter til lausbunn/mykmatter. I en nordvendt helning mot Svartvatnet dannes en svakt utviklet strengmyr.

Vannene og bekkene innen myrkomplekset bidrar til et heterogent område med høy diversitet av habitater. Området er relativt rikt på vadefugl med seks registrerte arter, deriblant brushane, grønnstilk og flere par med svømmesnipe. Svartvatn har en del vannvegetasjon som er egnet som gjemmesteder for vannfugl.

Skogen strekker seg stedvis inn på myra, noe som bidrar til at arealet med kantsoner øker. Spurvefuglfaunaen i kantskogen er også relativt rik med sivspurv og heippiplerke som dominerende arter i de mer åpne områdene. Det ble ikke påvist spor etter barmarkskjøring.

Stormyra med Svartvatnet. Stormyra danner et stort, trådstarrdominert myrkompleks som inkluderer vann og bekke drag. Myra har både rike og fattige partier.

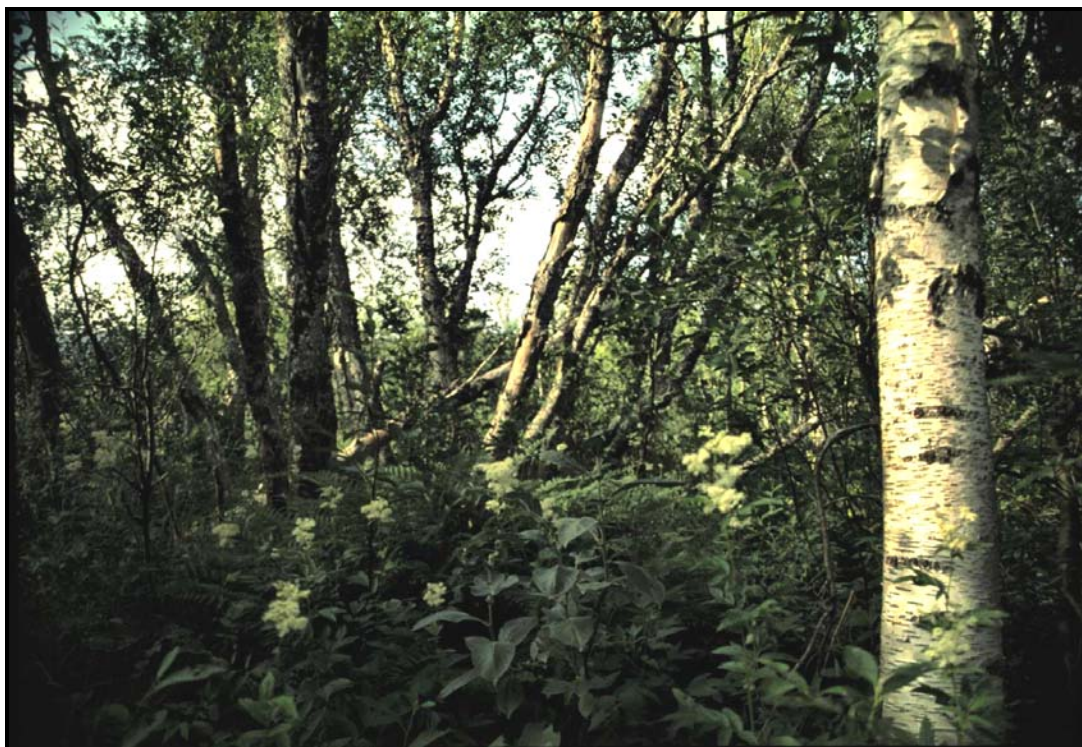
Foto: Marianne Iversen ©

Lokalitet	148 Skardelva ved Stormyra
Natur 2000	192410148
Naturtype	Meanderende elvesystem/flommarksskog/rik sumpskog
Naturtypekode	E03+ F05 + F06
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	240
Areal (daa)	157,1
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB183714

I dette området er det tre naturtyper som går over i hverandre i så små arealer at vi har valgt å presentere dem samlet. Skardelva meanderer markant i lausmasser på den flate sletta vest på Stormyra. Langs elva dominerer flompåvirket skog, stedvis som krattskog med mye setervier og selje, stedvis som gråorskog med større gråortrær. Mange sidebekker fra de omkringliggende myrene bidrar til en stabilt høy vannstand og dannelse av rik sumpskog. Flere små avsnørte kroksjøer bidrar til et forsumpet miljø. Det er svært mye død ved i den skogen, særlig av gråor, setervier og selje. Det meste er av små dimensjoner. Lokaliteten er rik på spurvefugl med blant annet arter som gråfluesnapper, sivsanger, blåstrupe og trost. Områdets spesielle utforming med en rekke kantsoner mellom forskjellige rikskogsutforminger samt rike fugleliv gjør at området vurderes til å være svært viktig (A).

***Skardelva, oversiktsbilde.** I det flate partiet ved Stormyra meandrerer Skardelva kraftig i løsmasser. Gråor-heggeskog og rike sumpskoger er dannet i det rike, fuktige miljøet. Foto: Marianne Iversen ©*

***Skardelva, skogdetalj.** Bildet viser den frodige vegetasjonen i krattet sumpskog ved et meandrerende parti av Skardelva. Foto: Marianne Iversen ©*

Lokalitet	150 Langvatnet, Gåsfjellet
Natur 2000	192410150
Naturtype	Andre viktige forekomster (ferskvann)
Naturtypekode	H01
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	309
Areal (daa)	24,3
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB149720

Langvatnet ligger inne i lokaliteten Stormyra, Gåsfjellet, men er så vidt stort at det behandles separat som egen naturtype. Vannet har en rik vannvegetasjon med blant annet hjertetjønna, fjellpiggeknopp og hesterumpe. Det er ørret i vannet som periodevis brukes som beitevatn for arter som storlom (*Hensynskrevende*), smålom (*Hensynskrevende*) og siland. Vannet er også et viktig leveområde for fuglearter som sangsvane (*Sjelden*) og en rekke vadefuglarter med høy viltvekt. Typiske arter for denne lokaliteten er rødstilk, grønnstilk og svømmesnipe. Flere av våtmarksartene bruker både Stormyra samt Langvatnet (se for øvrig under viltområdepresentasjonen).

Lokalitet	151 Skjeftvatnet
Natur 2000	192410151
Naturtype	Andre viktige forekomster (ferskvann)
Naturtypekode	H01
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	247
Areal (daa)	110,3
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB189698

Denne lokaliteten omfatter selve Skjeftvatnet med tilgrensende, mindre myrpartier. Området er rikt på våtmarksfugler og har en viktig funksjon som både hekke-, raste- og myteområde. Det er registrert hele sju andearter her der tre arter er rødlistede. En annen rødlistet art er også påvist hekkende her. I tillegg er seks vaderarter registrert. Det foreligger også observasjon av oter (*Bør overvåkes*) i vatnet.

Det ligger en hytte i sørøstenden av vatnet. Den er litt tilbaketrukket fra vannkanten, og det går en enkel vei opp til denne hytta. Dette reduserer kvaliteten noe på lokaliteten, men den vurderes likevel til å ha svært høy verdi (A).

Lokalitet	155 Stormyra, Finnvegåsen
Natur 2000	192410155
Naturtype	Intakt lavlandsmyr + Rikmyr
Naturtypekode	A01 + A05
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	250
Areal (daa)	337,1
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB185715

Lokaliteten ligger vest for Finnvegåsen og omfatter Stormyra med et par mindre tjern og omkranser en annen lokalitet (lokalitet 148). Myra er en intakt lavlandsmyr med innslag av rikmyr enkelte steder. Stedvis vokser det en del vier, særlig mot kantene av myra. Området er rikt på våtmarksarter hvor det er påvist hele ni vaderarter, deriblant svømmesnipe, brushane, gluttsnipe, myrsnipe og grønnstilk. I tillegg er det registrert tre andearter og fiskemåse. I den sørøstlige delen av området er det en del kjørespor. På en kolle like nord for området ligger Hilbertsetra. Naturtypenes sjeldenhet og den rike forekomsten av våtmarksfugl gjør at verdien av området vurderes som svært høy (A).

Lokalitet	158 Sør for Finntuva
Natur 2000	192410158
Naturtype	Rikmyr
Naturtypekode	A05
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	295
Areal (daa)	34,4
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB196718

Sør for Finntuva ligger et lite parti med ekstremrikmyr rundt et mindre tjern. Myra domineres av trådstarr og innehar i kantområdene krevende arter som brudespore, gulstarr og myrsaulauk. Mosefloraen og insektsfaunaen er ikke nærmere undersøkt, men synes artsrik. Tjernet er rikt vegetert med elvesnelle, bukkeblad og tjønnaks. Denne rikmyra er bare delvis undersøkt, men naturtypens viktighet vurderes til lokal verdi (C) også ut fra artsrikheten.

Brudespore. Brudespore er en mindre vanlig, basekrevende orkidé som vokser i blant annet ekstremrike myrer. Foto: Marianne Iversen ©

Lokalitet	159 Kvilarvatnet
Natur 2000	193310159
Naturtype	Andre viktige forekomster (ferskvann)
Naturtypekode	H01
Verdisetting	A – svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	183
Areal (daa)	81,6
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB222728

I den østre delen av Kvilarvatnet finnes en rik vannvegetasjon med en større bestand av soleienøkkerose samt andre mer vanlige vannplanter. Engelskjøn og Skifte (1995) definerer soleienøkkerose som sårbar i sitt forslag til rødlista for Troms.

Tatt i betraktning den nære beliggenheten til E6, er vatnet relativt rikt på våtmarksfuglearter. I tillegg til gode næringsforhold, er nok årsaken vannvegetasjonens egnethet som gjemmested.

Det er registrert hele sju andearter her, samt smålom (*Hensynskrevende*) og horndykker. Fire av andeartene er påvist hekkende, deriblant den rødlistede stjertanda (*Sjelden*). Området fungerer også som rasteplass under vartrekket før isen har forsvunnet på vannene i mer høyereliggende områder. Sjøorre (*Bør overvåkes*), havelle (*Bør overvåkes*) og bergand (*Bør overvåkes*) er blant andeartene som bruker området i trekkiden. Området er en svært viktig lokalitet (A) ut fra verdiene av rik vannvegetasjon og som leveområde for mange våtmarksfugler.

Lokalitet	160 Langvatnet, Sagelva
Natur 2000	193310160
Naturtype	Andre viktige forekomster (ferskvann)
Naturtypekode	H01
Verdisetting	A - svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	193
Areal (daa)	344,1
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB213735

Langvatnet ligger mellom Heia og Sagelvvatnet på vestsiden av E6. Lokaliteten omfatter selve vatnet med de mindre myrpartiene som grenser umiddelbart til vatnet. I vannet vokser en del vannvegetasjon, blant annet soleienøkkerose (*Sårbar*) og vanlig tjønnaks. Skogen langs ryggen er i stor grad uthogd, men den er i stor grad intakt i kantsonen ned mot Langvatnet.

11 arter våtmarksfugl er påvist i dette området som har funksjon både som hekke- og myteområde. Av rødlistearter er svartand (*Bør overvåkes*) og stjertand (*Sjelden*) påvist hekkende, mens storlomen (*Hensynskrevende*) myter her. Det ligger et par hytter ved vatnet, og det er bygd en skogsbilvei på ryggen mellom Langvatnet og Rundvatnet. Området gis svært høy verdi (A) ut fra forekomsten av rik vannvegetasjon og sin viktige funksjon for en rekke fuglearter inkludert flere rødlistearter.

Lokalitet	161 Rundvatnet
Natur 2000	193310161
Naturtype	Andre viktige forekomster (ferskvann) + Intakt lavlandsmyr
Naturtypekode	H01, A01
Verdisetting	A - svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	150
Areal (daa)	344,7
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB212743

Dette er et stort, variert myrområde som inkluderer rikmyrspartier, og som går over i en rik vannkantvegetasjon i Rundvannet. Store areal med elvesnellesumper finnes innenfor en holme i Rundvatnet og langs med land. Vannet er også tett vegetert med vanlig tjønnaks. Slike sumppartier er viktige for mange insekter og en rekke arter vannfugl.

Myrområdet omkranser et rikt flommarksskogsområde ved munningen av Bergelva. Dette skogområdet er beskrevet separat som lokalitet 193310169, Bergelva.

Av fugleliv er det påvist ti våtmarksarter i dette området som har funksjon både som hekke- og myteområde. Den rødlistede storlomen (*Hensynskrevende*) er tidligere påvist hekkende. Den ble observert i undersøkelsen, men har trolig ikke hekket her de siste to årene. Svartand (*Bør overvåkes*) myter her. Av andre nevneverdige arter er horndykker, makrellterne og svømmesnipe registrert her. Området er vurdert som svært viktig (A) begrunnet i de samlede verdiene som er påvist her.

Lokalitet	162 Tjern vest for Kvilarvasshaugen
Natur 2000	193310162
Naturtype	Andre viktige forekomster (ferskvann)
Naturtypekode	H01
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	177
Areal (daa)	85,3
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB218731

Tjerna ved Kvilarvasshaugen er vegetasjonsrike med elvesnellesump langs kanten. Tjernet har blant annet vannvegetasjon med en bestand av soleienøkkerose (rødlistet som sårbar (V) for Troms (Engelskjøn og Skifte 1995)). Den frodige ferskvannsvegetasjonen danner gode habitat for insekter og det ble observert mye øyenstikkere i området. Området vurderes til å ha lokal verdi (C) ut fra naturtypens sjeldenhet samt rike vannvegetasjon og insektsliv.

Soleienøkkerose. Soleienøkkerose er en mindre vanlig nøkkerose som har sin kjente nordgrense i Tromsø kommune. Den er foreslått som sårbar (V) på rødlista for Troms (Engelskjøn og Skifte 1995). Foto: Per K. Bjørklund ©

Lokalitet	163 Vest for Langvatnet
Natur 2000	193310163
Naturtype	Gammel lauvskog
Naturtypekode	F07
Verdisetting	B – viktig naturtype
Høyde over havet (m)	180 - 230
Areal (daa)	266,9
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB204734

Vest for Langvatnet ligger et skogsområde med gammel bjørkeskog uten noen spor etter hogst. Verdien til dette området er knyttet til forekomsten av høystaudebjørkeskog med god kontinuitet. Enkelte bjørketrær er av grove dimensjoner. I tresjiktet finnes både gråor og rogn. Skogsmiljøet er variert med ulike vegetasjonstyper der frodig høystaudevegetasjon og storbregnevegetasjon inngår. Reirhull etter hakkespetten tretåspett ble påvist i bjørk.

Lokalitet	164 Slettfjellet
Natur 2000	193310164
Naturtype	Kalkrike områder i fjellet
Naturtypekode	C01
Verdisetting	B - viktig naturtype
Høyde over havet (m)	460 - 600
Areal (daa)	520,5
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB188752

Området inneholder artsrik fjellvegetasjon på kalkrik berggrunn. Særegent for det avgrensede området er forekomster av rike snøleier, fra tidlig avsmeltede, urterike snøleier, til sent avsmeltede svært fuktige snøleier. Lesider med høystaudeenger inngår og i området. Den mindre vanlige arten dvergsyre ble funnet i våtsnøleie. Etter Engelskjøn og Skifte (1995) ligger denne forekomsten betydelige lengre vest enn tidligere kjente registreringer. Andre basekrevende snøleiearter som er funnet er ullvier, rynkevier, polarvier, trillingsiv, fjellsnelle, fjellstarr, sotstarr, grannsildre, og snøsoleie. Området vurderes som en viktig naturtype (B) med utgangspunkt i den rike fjellfloraen som er påvist her.

Dvergsyre. En ikke vanlig, ettårig liten plante tilknyttet våt jord og sent utsmeltede snøleier. Funnet på Slettfjellet ligger på artens vestlige kjente utbredelsesgrense i Troms.
Foto: Marianne Iversen ©

Lokalitet	165 Mårelvfossen
Natur 2000	192410165
Naturtype	Andre viktige forekomster (kalkkrevende fjellvegetasjon og rasmark/fossesprøytsone)
Naturtypekode	H01
Verdisetting	C – lokalt viktig
Høyde over havet (m)	200
Areal (daa)	8,9
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB074760

Lokaliteten faller ikke naturlig inn under kun én av DNs naturtyper, men har elementer av flere typer: Kalkkrevende områder i fjellet, rasmark og tendenser til fossesprøytsoner.

Mårelvfossen danner et markant juv der den skjærer seg ned i løs og rik berggrunn bestående av løs skifer med årer av kalkspatmarmor. Tilknyttet dette juvet står en rik og fuktighets-

betinget lågurtvegetasjon på berg og knauser med innhold av kalkkrevende fjellplanter som reinrose, rødsildre, bergveronika. I tillegg kommer mer stabile, urterike utforminger som tenderer mot fosse-enger. Området er uten tresjikt. Det finnes noen mindre jettegryter i nedre del av kløfta. Området gis lokal verdi (C) på grunn av rik flora og spesiell utforming av flere viktige naturtyper som glir over i hverandre.

Lokalitet	166 Sløykia
Natur 2000	192410166
Naturtype	Gammel lauvskog
Naturtypekode	F07
Verdisetting	A –svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	320 - 500
Areal (daa)	1737,2
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB120722

Kontinuitetsskog, dvs. skog uten reduksjon av enkelte aldersklasser grunnet hogst o.l., innehar ofte arter som er tilknyttet kvaliteter som mye død ved i ulike nedbrytningsstadier samt god sjiktning (det vil si levende trær i ulike aldersklasser). Det er særlig arter innen vedboende lav, mose, sopp og insekter, samt fugler som krever denne skogskvaliteten.

Det identifiserte området består av et stort areal med velutviklet, kontinuitetspreget høystaudebjørkeskog med innslag av kalkbjørkeskog. Turt, skogburkne, fjellburkne og skogørkvein er dominerende arter, sammen med vanlige høystauder og noe mer næringskrevende arter som firblad, kranskonvall, strutseving, myskegras, hengeving og lundrapp. Stedvis opptrer forsumpede områder. God næringstilgang indikeres av arter som sennegrass og gulstarr. De næringsrike forholdene gir en frodig vegetasjon og grov bjørk. Her er også mye gamle trær og død ved med grove læger, også av selje og rogn. På selje ble den noe krevende laven glattvrenge funnet.

Skogen har en rik spurvefuglfauna med gråtrost, rødvingetrost, bjørkefink og løvsanger som karakterarter. Hulerugere som rødstjert, granmeis og grå fluesnapper er påvist i området. Reirhull etter den rødlistede dvergspetten (*hensynskrevende*) finnes også i området, noe som øker hekkemuligheter for hulerugere. Området synes å være et viktig sommerbeite for elg.

Verdien til området er knyttet til urørthet og kontinuitetspreg. Området er et viktig referanseområde for høytliggende, rik løvskog. Enkelte aldersklasser av bjørk mangler, noe som ofte er tilfelle i bjørkeskogen mot fjellet. Enkelte årsklasser klarer seg ikke og kolliderer. En noe redusert sjiktning skyldes altså her naturlige forhold og ikke hogst.

Høystaudebjørkeskog. Bildet viser høystaudebjørkeskog opp mot fjellet, her dominert av turt. Gammelskogen i Sløyklia har mye grove trær og liggende og stående død ved. Foto: Marianne Iversen ©

***Spettehull.** Gamle reirhull etter dvergspett (bildet) og tretåspett er viktige faktorer i gammelskog for en rekke hulerugende fuglearter. Foto: Karl-Birger Strann ©*

Lokalitet	167 Sør for Sløyklia
Natur 2000	192410167
Naturtype	Rikmyr/Slåttemyr
Naturtypekode	A05
Verdisetting	C – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	320 - 350
Areal (daa)	120,2
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB128719

Tidligere ble myrer slått som en del av innsamlinga av vinterfôr til buskapen. Typisk for slike slåttemyrer er redusert akkumulasjon av torv (og dermed ofte bedre næringstilgang), og en favorisering av enkelte arter. Få direkte sjeldne arter er knyttet til naturtypen, men en del orkideer kan opptre i denne naturtypen.

På myra nedenfor Sløyklia står rester etter gamle hesjepåler etter tidligere myrslått. Myra er en sørvendt, grunn rikmyr av relativt tørr type. Trådstarr dominerer sammen med et ellers rikt artsinventar. Imidlertid er artene i all hovedsak vanlige arter noe som resulterer i at naturtypen kun vurderes til lokal verdi (C).

Lokalitet	168 Vest for Blåtindan
Natur 2000	192410168
Naturtype	Rikmyr
Naturtypekode	A05
Verdisetting	B – lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	400 - 540
Areal (daa)	658,5
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB113745

Rikmyrer deles opp i blant annet middels rike og ekstremrike myrer. Disse er karakterisert ved å ha en svært artsrik karplante- og moseflora med flere særegne arter knyttet kun til denne naturtypen. Flere arter av karplanter og insekter på den norske rødlista finnes kun i tilknytning til rikmyrer.

En stor og variert middels rikmyr ligger i den vestvendte fjellsiden ned fra Blåtindan. Berggrunnen gir opphav til mange basekrevende arter, hvor flere kalkkrevende fjellplanter går inn. Eksempler er dvergjamne, myrtevier, hårstarr, tvebustarr, fjellstarr, sotstarr, gulsildre, fjellfrøstjerne, myrsaulauk, fjelltettegras, piperensemose og myrstjernemose. Stedvis er torva blitt så tykk at næringstilgangen er redusert og de krevende artene forsvinner. Verdien til området er særlig knyttet til det store arealet med variert myr.

Lokalitet	169 Bergelva
Natur 2000	193310169
Naturtype	Rik sumpskog
Naturtypekode	F06
Verdisetting	C - lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	150
Areal (daa)	111,9
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB209740

På elvesedimentene ved Bergelvas utløp i Rundvatnet er det dannet større arealer med rike skogspartier av rik sumpskog som stedvis går over i gråor-heggeskog med en god del bjørk. Gråorskogen er preget av strutseving og i overgangen til sumpskogen dominerer vier og starr de fuktigste områdene. Det finnes mye død ved av til dels grove dimensjoner i lokaliteten. Det ble påvist flere gamle hull etter dvergspett (*Hensynskrevende*) i gadd. Skogsområdet henger sammen med et større myr-/våtmarksområde beskrevet under lokalitet 161 Rundvatnet. Området gis kun lokal verdi (C) ettersom sumpskogen har betydelige mengder død ved, men det ikke lenger er påvist aktiv hekking av blant annet dvergspett her.

Lokalitet	170 Sæteråsen
Natur 2000	193310170
Naturtype	Høgstaudebjørkeskog
Naturtypekode	F04
Verdisetting	C - lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	300 - 350
Areal (daa)	166,2
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB203757

Et sørøstvendt område hvor høystaudeskog og lågurtskog er vekslende vegetasjonstyper. Skogen har kontinuitetspreg med en god del død ved. Her finnes et høyt innslag av selje og rogn som når store, grove dimensjoner. Av treboende lav ble glattvrenge og grynvreng registrert. Området er ikke undersøkt for vedboende sopp. Området er gitt lokal verdi (C) med begrunnelse i mengde død ved og kontinuitet.

MAUKEN

Lokalitet	191 Skardvatnan
Natur 2000	192410191
Naturtype	Andre viktige forekomster (ferskvann)
Naturtypekode	H01
Verdisetting	A - svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	403
Areal (daa)	333,4
Besøkt dato	Juli 1998
UTM (WGS84)	34W DB255600

Lokaliteten ligger inne i dalen mot Nergårdskardet og omfatter to større vann samt noen mindre dammer. Vannene er omkranset av fjellbjørkeskog og en del større områder med fattige starrmyrer. Rett nord for vannene ligger et lite, avgrenset område med ekstremrik myr der det bl.a. vokser brudespore. Området er for lite til å avgrenses som egen naturtype. Vannene er særlig viktige som beite- og myteområde for en del rødlistede våtmarksfugl som storlom (*Hensynskrevende*), svartand (*Bør overvåkes*) og sjøorre (*Bør overvåkes*).

Lokalitet	192 Melkelvatnan
Natur 2000	192410192
Naturtype	Andre viktige forekomster (ferskvann) + rikmyr
Naturtypekode	H01, A05
Verdisetting	B - viktig naturtype
Høyde over havet (m)	469
Areal (daa)	192,4
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB274596

Lokaliteten omfatter begge de to hovedvannene samt flere mindre dammer rundt disse. Deler av Melkevatna inneholder produktive, vegetasjonsrike grunnvannsområder med store flaskestarrsummer. Her ble det påvist mye øyenstikkere knyttet til området. Partier med rikmyr ligger ned mot Melkevatna. Komplekset inneholder fastmatter og løsbunnelementer. Området vurderes som viktig våtmarkslokalitet med leve - og yngle/hekkeområde for vanninsekter, frosk og fugl. Området er vurdert til å være en viktig naturtype (B) fordi det er

spesielt rikt på vannvegetasjon med starrsummer som er sjelden godt utviklet for denne regionen.

Lokalitet	193 Sør for Melkelvatnan
Natur 2000	192410193
Naturtype	Rikmyr
Naturtypekode	A05
Verdisetting	B - viktig naturtype
Høyde over havet (m)	480
Areal (daa)	12,0
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB272591

Dette er en høyereliggende myr med rik vegetasjon av krevende arter i kantene. Myra grenser mot et lite, vegetasjonsrikt vann med velutviklet flaskestarrsump i kanten. Av vadefugl er rødstilk, heilo, gluttsnipe, brushøns og strandsnipe registrert her. Ved befaring ble det her påvist mange øyenstikkere samt andre vanninsekter som var tilknyttet området. Det ble også observert rumpetroll i vannet. Området er vurdert til å være en viktig naturtype (B) fordi det er spesielt rikt på vannvegetasjon med starrsummer som er sjelden godt utviklet for denne regionen.

Lokalitet	194 Øst for Nitinden
Natur 2000	192410194
Naturtype	Kalkrike områder i fjellet
Naturtypekode	C01
Verdisetting	B - viktig naturtype
Høyde over havet (m)	400 - 770
Areal (daa)	1125,9
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB232645

Øst for Nitinden finnes det opp til ca 620 moh mye artsrik rabbe- og lesidevegetasjon med kalkkrevende arter. Det avgrensede området inkluderer også rike snøleier i det mest høytliggende området lengst sør. Verdiane strekker seg ut av skyte- og øvingsfeltet og inn i det tilliggende nærvingsområdet, helt ned til skoggrensa.

De mest interessante artene funnet er sibirkoll, blindurt (norsk ansvarssart) og lapprose (norsk ansvarssart), som står i fuktige lågurtenger. Andre mindre vanlige kalkkrevende arter er lodnemyrklegg og bleikvier. På rabbene finnes høg fjellsklokke som er ført opp som sårbar på forslaget til rødliste for Troms (Engelskjøn og Skifte 1995), rabbetust og lappøyentrøst. I snøleiene vokser snøsoleie og polarvier, begge markante kalkindikatorer. Området er vurdert som en viktig naturtype (B) med utgangspunkt i rik flora med flere regionalt sjeldne arter.

Sibirkoll. En nokså sjelden, kalkkrevende fjellplante som kun finnes fra Bardu og nordover i Norge. Arten finnes ved Kalvhauet i Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt.
Foto: Marianne Iversen ©

Høgfjellsklokke. En mindre vanlig til sjelden kalkkrevende fjellplante. Høgfjellsklokke er gitt status som sårbar på den foreslåtte rødlista for Troms (Engelskjøn og Skifte 1995).
Foto: Marianne Iversen ©

Lokalitet	202 Kalvhauet
Natur 2000	192410202
Naturtype	Kalkrike områder i fjellet
Naturtypekode	C01
Verdisetting	A - svært viktig naturtype
Høyde over havet (m)	500 - 600
Areal (daa)	1182,4
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB283587

Dette er et område dominert av kalkkrevende vegetasjon. Her vokser et stort innslag av basekrevende, sjeldne fjellplanter, noe som gjør området særlig verdifullt. Fuktige, engsnøleier veksler med artsrik og fuktig lesidevegetasjon, flekker med rikmyr og tørrere rabbevegetasjon. Interessante arter som ble påvist ved befaring var sibirkoll, blindurt (norsk ansvarsart), lapprose (norsk ansvarsart), dubbestarr, smalstarr, lodnemyrklegg, polarvier, gulmjelt, snømore, lappøyentrøst, høgfjellsklokke (Sårbar for Troms v/ Engelskjøn og Skifte 1995), reinmjelt, rabbetust og sotstarr.

Lapprose. Vår eneste viltvoksende representant for slekta Rhododendron. Den vokser på kalkrike rabber og kan i Indre Troms dekke større arealer. Lapprose er norsk ansvarsart, da Norge har europeisk hovedforekomst. Foto: Per K. Bjørklund ©

***Blindurt.** En sjelden, kalkkrevende plante som vokser på fuktige enger i fjellet. Den står på rødlista som norsk ansvarsart da den er endemisk (finnes kun i et avgrenset, geografisk område) for Fennoskandia. Foto: Marianne Iversen ©*

SAMMENBINDINGSKORRIDOREN

Lokalitet	185 Tjern ved Falkevatnan
Natur 2000	192410185
Naturtype	Naturlige fisketomme innsjøer og tjern
Naturtypekode	E10
Verdisetting	C - lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	433
Areal (daa)	4,3
Besøkt dato	August 2002
UTM (WGS84)	34W DB197671

Dette fisketomme tjernet ligger like inntil et noe større vann, Falkevatn, som har fisk. Tjernet ble undersøkt for evertebrater, og det ble påvist én art tusenbeinkreps, nemlig korthalet tusenbeinkreps. I tillegg var tjernet rikt på en rekke insektsarter og rumpetroll. Insektsgrupper som vannkalver, øyestikkere og buksvømmere var uvanlig tallrike sammenlignet med andre dammer og tjern i området.

Lokalitet	190 Tjern vest for Svartbergvatnet
Natur 2000	192410190
Naturtype	Naturlige fisketomme innsjøer og tjern
Naturtypekode	E10
Verdisetting	B - viktig naturtype
Høyde over havet (m)	440
Areal (daa)	5,7
Besøkt dato	August 2002
UTM (WGS84)	34W DB206663

Dette fisketomme tjernet ligger like inntil et noe større vann, Svartbergvatnet, som har fisk. Deler av dette området ble undersøkt med tanke på evertebrater ettersom antallet små dammer og tjern ligger tett samtidig som at området er særlig kalkrikt. Området er vurdert til å ha et betydelig potensiale for blant annet tusenbeinkreps. I dette ene tjernet er det påvist to arter tusenbeinkreps, noe som er svært sjelden i Nord-Norge. De to artene var henholdsvis korthalet tusenbeinkreps *Polyartemia forcipata* og langhalet tusenbeinkreps *Branchinecta paludosa*. Den korthalede arten er vanligst i Troms og ble påvist også i tre andre dammer rundt Falkevatnan og Svartbergvatn, mens den sistnevnte kun ble påvist i dette tjernet. Dette er første gang begge artene er påvist i samme lokalitet i Troms fylke. Ellers er dette i Nord-Norge kun registrert i ett tilfelle i Finnmark og i ett tilfelle i Nordland tidligere (Stig Sandring, pers. medd). Området vurderes som en viktig naturtype (B) fordi det her ble påvist to arter tusenbeinkreps samtidig som det også var rikt på andre evertebrater.

Lokalitet	201 Tjern øst for Melkelvatnan
Natur 2000	192410201
Naturtype	Naturlige fisketomme innsjøer og tjern
Naturtypekode	E10
Verdisetting	C - lokalt viktig naturtype
Høyde over havet (m)	450
Areal (daa)	16
Besøkt dato	August 2002
UTM (WGS84)	34W DB285593

Dette fisketomme tjernet ligger sørøst i Mauken, ca 1 km øst for Melkevatnan. Det ble ikke funnet belegg for at det var fisk i vannet, men prøvofiske ble ikke gjennomført. Tjernet ble undersøkt for evertebrater, men det ble ikke påvist tusenbeinkreps. Tjernet hadde derimot en rik insektsfauna, med en sterk bestand av en stor vannkalv (*Dytiscus lapponicus*) og buksvømmere. Videre ble det funnet en uvanlig stor tetthet av pelagisksvømmende (fritt svømmende i åpne vannmasser) marflo (*Gammarus lacustris*). Arten er vanlig i flere vann i området, men når den opptrer i så stor tetthet fritt i vannmassene, regnes det som et tegn på at vannet er fisketomt.

3.2 Viltområder

Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt er berørt av 11 viltområder. Sju av disse har fått verdi **svært viktige** (A), tre **viktige** (B) og ett **lokalt viktig** (C). De verdisatte områdene er vist i Kartvedlegg 2. Blant de 11 viltområdene er flere viktige særlig for rødlistearter eller arter med høy viltvekt. Andre igjen er viktige fordi de har et særlig rikt mangfold eller har viktige funksjoner for vilt. Elg forekommer jevnt spredt utover skogsområdene i skyte- og øvingsfeltet. Særlig treffes elgen i engbjørke-skog (sommerbeiter) og i skogspartier med mye vier (vinterbeiter). Bruken av det enkelte skogsparti kan variere mellom ulike år både når det gjelder sommerbeiter, kalvingsområder og vinterbeiter. Vi har derfor valgt å ikke påvise særlig viktige områder for elg.

BLÅTIND

Prioritert viltområde	1 Stormyra - Langvatn
Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	309
Areal (daa)	3586,9
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB149720

Dette viltområdet ligger nordvest for Gåsfjellet og omfatter Stormyra, Langvatnet og Svartvatnet samt kantskogen rundt. Området er relativt rikt med seks registrerte vadefuglarter, deriblant brushane, grønnstilk og flere par med svømmesnipe. Den rødlistede sangsvana (*Sjelden*) er i tillegg observert på trekk her. Vannene har en del vannvegetasjon som er egnet som gjemmesteder for vannfugl. Spurvefuglfaunaen i kantskogen er også relativt rik, og med sivspurv og heipiplerke som dominerende arter i de mer åpne områdene.

Brushane. Dette er en av de mange artene vadefugl med høy viltvekt som finnes i Stormyra-Langvatn-området. Foto: Karl-Birger Strann ©

Prioritert viltområde	2 Skardelva – Stormyra
-----------------------	------------------------

Verdisetting	A - svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	240
Areal (daa)	2214,4
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB183714

Dette viltområdet øst for Gåsfjellet og vest for Finnvegåsen omfatter Stormyra med et par mindre tjern, den meandrerende Skardelva og kantskogen rundt området. Området er særlig rikt på våtmarksarter. Det er påvist hele ni vaderarter, deriblant svømmesnipe, brushane, gluttsnipe, myrsnipe og grønnstilk. I tillegg er det registrert tre andearter og fiskemåse. Spurvefuglfaunaen i kantskogen mot Skardelva er også relativt rik. I den sørøstlige delen av området er det en del kjørespor. På en kolle like nord for området ligger Hilbertsetra.

Prioritert viltområde 3 Skjeftvatnet

Verdisetting	A - svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	247
Areal (daa)	309,4
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB189698

Dette viltområdet omfatter selve Skjeftvatnet med de mindre myrpartiene som grenser umiddelbart til vatnet. Området er rikt på våtmarksfugler, og har funksjon som både hekke-, raste- og myteområde. Det er registrert hele sju andearter her, hvorav stjertand (*Sjelden*), sjøorre (*Bør overvåkes*) og bergand (*Bør overvåkes*) er rødlistede. I tillegg er enda en rødlistet art påvist hekkende innenfor dette området. Seks vaderarter er registrert, deriblant gluttsnipe og småspove. Det foreligger én observasjon av oter (*Bør overvåkes*) i vatnet, men det er usikkert hvor regelmessig arten bruker dette området. Det er for øvrig en hytte i sørøstenden av vatnet, litt tilbaketrukket fra vannkanten.

Prioritert viltområde 4 Kvilarvatnet

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	183
Areal (daa)	384
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB222728

Dette viltområdet omfatter selve Kvilarvatnet. Vatnet ligger på Heia, og østenden grenser helt inntil E6. Tatt i betraktning den nære beliggenheten til E6, er vatnet relativt rikt på våtmarksarter. I tillegg til gode næringsforhold, er nok årsaken at det finnes en del vannvegetasjon her som er egnet som gjemmested. Det er for eksempel registrert hele sju andearter her, samt smålom (*Hensynskrevende*) og horndykker. Fire av andeartene er påvist hekkende, deriblant den rødlistede stjertanda (*Sjelden*). Kvilarvatnet fungerer også som rasteplass under vårtrekket før isen har forsvunnet på vannene i mer høyereliggende områder. Sjøorre (*Bør overvåkes*), havelle (*Bør overvåkes*) og bergand (*Bør overvåkes*) er blant andeartene som bruker området i trekktiden. Det er for øvrig en hytte med naust på sørsiden av vatnet.

Horndykker. Dette er en av de mange våtmarksfuglene som er avhengige av den rike vannvegetasjonen i Kvilarvatnet. Foto: Karl-Birger Strann ©

Prioritert viltområde	5 Langvatnet
Verdisetting	A– svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	193
Areal (daa)	822,6
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB213715

Langvatnet ligger mellom Heia og Sagelvvatnet på vestsiden av E6. Viltområdet omfatter selve vannet med de mindre myrpartiene som grenser umiddelbart til vatnet. 11 våtmarksarter er påvist i dette området som har funksjon både som hekke- og myteområde. Av rødlistearter er svartand (*Bør overvåkes*) og stjertand (*Sjelden*) påvist hekkende, mens storlomen (*Hensynskrevende*) myter her. Det er to hytter ved vatnet, og det går en skogsbilvei på ryggen mellom Langvatnet og Rundvatnet. Skogen langs ryggen er i stor grad uthogd, men er i forholdsvis intakt i kantsonen ned mot Langvatnet.

Prioritert viltområde	6 Rundvatnet
Verdisetting	A– svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	150
Areal (daa)	546,8
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB212743

Dette viltområdet ligger på nordsiden av Langvatnet, mellom Heia og Sagelvvatnet på vestsiden av E6. Viltområdet omfatter selve vatnet med de mindre myrpartiene som grenser umiddelbart til vatnet. Det avgrensede området inneholder et stort areal med elvesnellesumper innenfor en holme i vannet og langs land. Vannet er også tett vegetert med vanlig tjønnaks. 10 våtmarksarter er påvist i dette området som har funksjon både som hekke- og myteområde. En rødlistet art er påvist hekkende, mens svartand (*Bør overvåkes*) myter her. Andre interessante arter er horndykker, makrellterne og svømmesnipe som alle er registrert her. Det er for øvrig tre hytter ved vatnet.

Svømmesnipe. Arten er påvist hekkende i Blåtind skyte- og øvingsfelt og ses ofte på bl.a Rundvatnet i sommerhalvåret. Foto: Karl-Birger Strann ©

Prioritert viltområde 7 Ytre Fiskelausvatn

Verdisetting	A – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	158
Areal (daa)	4839
Besøkt dato	Juni, juli 2001
UTM (WGS84)	34W DB180820

Dette viltområdet omfatter den sørlige halvdel av Ytre Fiskelausvatnet, og inkluderer et par holmer. Det er registrert 11 andearter her, hvorav både svartand (*Bør overvåkes*) og sjøorre (*Bør overvåkes*) er rødlistearter. Flere par av en rødlistet art er påvist hekkende her. Av andre våtmarksarter er det registrert fire vaderarter og tre måsefugler, deriblant makrellterne. Vatnet fungerer både som hekke- raste- og myteområde for vannfugler. Selv om det bare er den sørlige delen av vatnet som er innenfor skyte- og øvingsfeltet, utgjør viltområdet hele vatnet.

Prioritert viltområde 8 Sløyklia, Blåtind

Verdisetting	A – svært viktig viltområde
Høyde over havet (m)	320 - 500
Areal (daa)	2000,6
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB120722

Dette viltområdet består av et stort areal med velutviklet, kontinuitetspreget høystaude-bjørkeskog og med innslag av kalkbjørkeskog. Skogen har en rik spurvefuglfauna med gråtrost, rødvingetrost, bjørkefink og løvsanger som karakterarter. Hulerugere som rødstjert, granmeis og grå fluesnapper er påvist i området. Reirhull etter den rødlistede dvergspetten (*Hensynskrevende*) finnes flere steder i området, noe som øker hekkemuligheter for hulerugere. Dvergfalk hekker årlig i området. Området synes å være et viktig sommerbeite for elg.

Prioritert viltområde 9 Storstokkjærran, Mårelva

Verdisetting	C – lokalt viktig viltområde
Høyde over havet (m)	260
Areal (daa)	150,3
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB079751

Dette viltområdet består av et utflata område på opp mot en kilometer hvor Mårelva meandrerer og det dannes et rikt og svært variert skogsmiljø. Dette veksler med mer stabilt fuktig sumpskog og partier med artsrik viersump (dominert av setervier, istervier og grønnvier). Skogen er uten inngrep og innehar mye liggende og stående død ved.

Skogsområdet huser et relativt rikt fugleliv. Hulerugere som svarthvit fluesnapper, rødstjert, granmeis og grå fluesnapper er registrert her. I gadd finnes reirhull etter tretåspett, noe som øker hekkemuligheter for hulerugere. De vanligste artene er gråtrost, rødvingetrost, bjørkefink, gråsisik og løvsanger. Arter som hagesanger, bokfink, dompap, måltrost, trepiplerke og trekryper er påvist i noe lavere tettheter, mens langs elva finnes strandsnipe, gluttsnipe, rødstilk og sivpurv. Området er sannsynligvis et viktig sommerbeite for elg.

Deler av området er sterkt påvirket av veier og kjørespor på kryss og tvers. Dette kan i stor grad restaureres og begrenses gjennom å innføre en fast akse som skal kjøres ved forflytning gjennom området. Viltverdiene i området kan gjennom slike tiltak økes betydelig.

MAUKEN

Prioritert viltområde	10 Skardvatnan
Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	403
Areal (daa)	1616,4
Besøkt dato	Juli 1998
UTM (WGS84)	34W DB255600

Dette viltområdet ligger inne i Nergårdskardet og omfatter begge Skardvatnan og området som ligger rundt vannene. De omkringliggende arealene veksler mellom fjellbjørkeskog og starrmyr. Av rødlistearter er storlomen (*Hensynskrevende*) påvist i Skardvatnan uten at hekking med sikkerhet er bekreftet her. Vannene er også lokalt viktige myteområder for ender med arter som sjøorre (*Bør overvåkes*) og svartand (*Bør overvåkes*). Også horndykker bruker området i mytetida. Blant vadefugl er rødstilk, gluttsnipe, brushøns og strandsnipe registrert.

Prioritert viltområde	11 Melkelvatnan
Verdisetting	B – viktig viltområde
Høyde over havet (m)	469
Areal (daa)	974,7
Besøkt dato	Juli 2002
UTM (WGS84)	34W DB274596

Dette området ligger rett øst for Skardvatnan og noe høyere opp i fjellet. Lokaliteten består av to større vann med en rekke mindre vann og tjern. Vannene er til dels godt vegeterte med flasketarrsummer og med partier med rikmyr inntil vannene. Dette gir området gode leveforhold for en del våtmarksarter. Arter som havelle og rødstilk er påvist hekkende, og andre rødlistearter som storlom (*Hensynskrevende*) bruker områdene til beiting. Flere andearter bruker vannene som myteområder. I Melkelvatnan er det påvist rumpetroll av frosk, og det er registrert en høy forekomst av flere arter øyenstikkere og vannymfer knyttet til området. Området vurderes derfor som en viktig våtmarkslokalitet både for vanninsekter, frosk og fugl.

3.3 Ferskvann

Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt har en rekke ferskvannslokaliteter. Det er ikke utpekt prioriterte ferskvannslokaliteter i skyte- og øvingsfeltet. Flere vann og/eller tjern er imidlertid med i verdisettingen innefor naturtyper eller viltområder. I så måte vil noen lokaliteter likevel bli verdsatt som A, B eller C-områder innenfor disse enhetene. Natur2000 har ikke fått ferdigstilt modulen for ferskvann i prosjektperioden og ferskvannsdata er derfor lagt inn under naturtypemodulen.

3.4 Rødlisterarter

Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998 (DN1999a) danner grunnlaget for kartleggingen av sjeldne og truede arter innenfor skyte- og øvingsfeltet. Kartleggingsarbeidet har påvist 19 rødlisterarter innenfor Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt. Disse er fordelt på to karplanter (kun ansvarsarter), 13 fuglearter og fire pattedyrarter. I tillegg er det registrert tre regionalt sjeldne planteartene innenfor skyte- og øvingsfeltet.

3.4.1 Nasjonalt rødlistede planter og lav

To norske ansvarsarter ble funnet av karplanter:

Lapprose (*Rhododendron lapponicum*). Norges representant for slekta *Rhododendron*. Den finnes spredt i indre Troms. Lapprosa vokser på kalkrike rabber og kan i Indre Troms dekke større arealer. Den er en norsk ansvarsart da Norge har hovedforekomsten av arten i hele Europa.

Blindurt (*Silene uralensis ssp. apetala*). En sjelden, kalkkrevende plante som vokser i fuktige enger i fjellet. Den finnes spredt i indre Troms. Blindurt står på rødlista som norsk ansvarsart da den er endemisk (kun utbredt i et avgrenset område) for Fennoskandia.

3.4.2 Regionalt sjeldne, men ikke rødlistede planter og lav

Tre karplanter er oppført på et forslag til rødliste for Troms av Engelskjøn og Skifte (1995):

Brannmyrklegg (*Pedicularis flammea*). En kalkkrevende fjellplante som vokser på fuktige rabber og tidlige snøleier. Den vokser spredt i indre Troms og er gitt status sjelden.

Høgfjellsklokke (*Campanula uniflora*). En mindre vanlig til sjelden fjellplante som vokser på baserike rabber. Den har en spredt utbredelse i innlandet i Troms og kan gå temmelig høyt til fjells. Høgfjellsklokke er gitt status som sårbar.

Soleienøkkerose (*Nuphar pumila*). *Sårbar*. Denne gule nøkkerosen har sin kjente nordgrense i Tromsø. Den finnes spredt i tjern og stille elver. Soleienøkkerose var ikke funnet over 165 m.o.h. (Engelskjøn og Skifte 1995) før kartleggingen av biologisk mangfold startet opp i Forsvarets områder i Indre Troms i 2002. I Setermoen skyte- og øvingsfelt er arten nå påvist i vann som ligger hele 260 m.o.h. (Forsvarsbygg 2002c). Arten er gitt status sårbar av Engelskjøn og Skifte.

3.4.3 Nasjonalt rødlistede virveldyr

FUGLER

Hønehauk	(<i>Accipiter gentilis</i>). <i>Sårbar</i> . Arten hekker flere steder like utenfor grensen til skyte- og øvingsfeltet, men bruker områder som ligger innefor skyte- og øvingsfeltet som regelmessige jaktområder.
Jaktfalk	(<i>Falco rusticolus</i>). <i>Sårbar</i> . Arten observeres på streif innenfor begge delene av skyte- og øvingsfeltet.
Stjertand	(<i>Anas acuta</i>). <i>Sjelden</i> . Arten hekker fåtallig i flere av vatnene, bl.a. i Skjeftvatnet, Kvilarvatnet og Langvatnet.
Sangsvane	(<i>Cygnus cygnus</i>). <i>Sjelden</i> . Arten er observert innenfor Blåtindfeltet i trekktiden.
Kongeørn	(<i>Aquila chrysaetos</i>). <i>Sjelden</i> . Arten hekker innenfor Blåtindfeltet. I tillegg er det sannsynligvis minst et par som hekker utenfor, men som jakter innenfor. Arten bruker store områder innenfor det samlede skyte- og øvingsfeltet til jakt gjennom store deler av året.
Smålom	(<i>Gavia stellata</i>). <i>Hensynskrevende</i> . Arten hekker fåtallig på en del mindre vann innenfor skyte- og øvingsfeltet. Arten bruker også flere vann som rasteplasser under vår- og høsttrekket.
Storlom	(<i>Gavia arctica</i>). <i>Hensynskrevende</i> . Arten hekker fåtallig på en del vann innenfor skyte- og øvingsfeltet. Arten bruker også flere større vann som myteområde.
Havørn	(<i>Haliaeetus albicilla</i>). <i>Hensynskrevende</i> . Arten observeres på streif innenfor begge delene av skyte- og øvingsfeltet gjennom hele året.
Dvergspett	(<i>Dendrocopus minor</i>). <i>Hensynskrevende</i> . Arten hekker fåtallig i gammel løvskog med betydelig innslag av død ved. Det er påvist flere hekkelokaliteter innenfor Blåtindfeltet, bl.a. i Sløyklia.

Svartand	(<i>Melanitta nigra</i>). <i>Bør overvåkes</i> . Arten opptrer regelmessig på vårtrekket og hekker i mindre antall innenfor Blåtindfeltet. På ettersommeren myter mindre flokker på flere vann i området.
Sjørre	(<i>Melanitta fusca</i>). <i>Bør overvåkes</i> . Arten opptrer regelmessig på vårtrekket og hekker i mindre antall innenfor Blåtindfeltet. På ettersommeren myter mindre flokker på flere vann i området.
Bergand	(<i>Aythya marila</i>). <i>Bør overvåkes</i> . Arten opptrer fåtallig under vårtrekket og hekker i mindre antall innenfor Blåtindfeltet.
Havelle	(<i>Clangula hyemalis</i>). <i>Bør overvåkes</i> . Arten opptrer regelmessig under vårtrekket, og hekker sannsynligvis i høyereliggende vatn i begge delene av skyte- og øvingsfeltet.

PATTEDYR

Bjørn	(<i>Ursus arctos</i>). <i>Sårbar</i> . Bjørnen er en uregelmessig gjest i skyte- og øvingsfeltet (Kvam og Sæther 1990).
Jerv	(<i>Gulo gulo</i>). <i>Sjelden</i> . Av de store rovdyrene er det jerven som viser størst tilknytning til skyte- og øvingsfeltet. Yngling er påvist (Kvam og Sæther 1990).
Gaupe	(<i>Lynx lynx</i>). <i>Bør overvåkes</i> . Gaupa opptrer regelmessig innenfor og like utenfor begge delene av skyte- og øvingsfeltet, og det er ved flere anledninger registrert yngling. Gaupas kjerneområde i denne regionen ligger likevel utenfor skytefeltet (Kvam og Sæther 1990).
Oter	(<i>Lutra lutra</i>). <i>Bør overvåkes</i> . Arten ble observert i Skjeftvatnet i slutten av juli 1998 (Hansen og Reppen pers. medd. i rapp. Ressursdata 1999).

3.5 Sammenveide områder – viktige områder for biologisk mangfold

Med grunnlag i dataene fra delelementene *naturtyper*, *viltområder* og *rødlistearter* er sammenveide områder presentert – d.v.s. de områdene som er vurdert som spesielt viktige områder for biologisk mangfold innenfor skyte- og øvingsfeltet. Disse områdene er igjen delt inn i tre viktighetskategorier på samme måte som inndelingen av naturtypene og viltområdene:

- A – Svært viktige
- B – Viktige
- C – Lokalt viktige

Det er påvist totalt 11 områder som er spesielt viktige for biologisk mangfold. Sju av disse er gitt verdi A – **svært viktige områder for biologisk mangfold**, mens tre er gitt verdi B – **viktige områder for biologisk mangfold**. Ett område ble gitt verdi C – **lokalt viktig område for biologisk mangfold**. Områdene er vist i Kartvedlegg 3.

3.5.1 De enkelte forvaltningsråd

Militær trening. Det er gitt råd om hvilke begrensinger som bør gjennomføres på militær trening/aktivitet for de områdene som er identifisert til A, B eller C-områder. Dette gjelder bl. a. for personell til fots og ferdsel med kjøretøy i terrenget.

Skogbruk. Det er gitt forslag til forvaltning av de skogsområdene som er identifisert til A, B eller C-områder. Det foreligger en egen avtale (se avsnitt 2.9) mellom Forsvaret og Statskog om forvaltning av Forsvarets egne skogseiendommer. I rapporten presenteres imidlertid forvaltningsråd for disse arealene på lik linje med de delene av skyte- og øvingsfeltet som Forsvaret leier. Det blir altså ikke presentert forskjellige råd for eid og leid grunn.

Andre aktiviteter. Planlagte inngrep som faller inn under militær infrastruktur (veier, bygninger o.s.v.) innenfor skyte- og øvingsfeltet, må vurderes i hvert enkelt tilfelle. Masseuttak, grøfting og/eller gjenfyllinger vil kunne ha stor negativ innvirkning på biologisk mangfold enten direkte gjennom inngrepet eller indirekte gjennom langtidseffekter av negativ art. Et eksempel kan være en grøfting som langsomt drenerer et større våtmarkssystem som ikke er direkte berørt av selve grøftingen. Slike effekter kan ha like stor negativ innvirkning på biologisk mangfold som et direkte arealinngrep i selve leveområdet/naturtypen.

Under det enkelte sammenveide området vil det bli gitt forvaltningsråd for de aktuelle tema som er nevnt ovenfor. Forvaltningsrådene er også presentert i en egen tabell der en kan gå inn og se på anbefalingene i ”kortversjon” (Tabell 1).

3.5.2 Beskrivelse av sammenveide områder med forvaltningsråd

Nedenfor følger beskrivelse av de sammenveide områdene som er identifisert i dette arbeidet. I denne delen av prosjektet har diskusjonen med personell fra kommunene og flere representanter fra militære brukere av skyte- og øvingsfeltet vært svært nyttig.

Lokalitet	1 Stormyra, Gåsfjellet
Verdisetting	A - Svært viktig område for biologisk mangfold
Areal(daa)	3586,9

Dette myrkomplekset vurderes som svært verdifullt grunnet størrelse, kompleksitet og urørthet. To vann inngår i området: Svartvatn og Langvatnet. Det er få uberørte myrflater av denne størrelsen i hele det samlede skyte- og øvingsfeltet der også vann og bekker inngår. Myra inneholder flere elementer av både fattig- og rikmyr. Særlig i myrkantene og mot vannene vokser det rikindikatorer som strengstarr, sveltull, jåblom, dvergjamne, fjelltistel og sløke.

Vannene har en del vannvegetasjon som er egnet som gjemmesteder for vannfugl. Området er relativt rikt på vilt med seks registrerte vadefuglarter, deriblant brushane, grønnstilk og flere par med svømmesnipe samt rødlistede arter som sangsvane (*Sjelden*), smålom (*Hensynskrevende*) og storlom (*Hensynskrevende*). Vannene og bekkene i myrkomplekset bidrar til et heterogent område med høy diversitet av habitater. Skogen strekker seg stedvis inn på myra, noe som bidrar til at arealet med kantsoner øker. Det ble ikke påvist spor etter barmarkskjøring innenfor det avgrensede området.

Forvaltningsråd:

Forflytninger av større personellenheter (over lags størrelse) til fots må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. I samme periode er det forbudt med bivuakkering.

Motorisert ferdsel tillates ikke i perioder uten tilstrekkelig snødekke og tele. Kjøring på frosset barmark uten snø må unngås i størst mulig grad.

Amfibiefartøy tillates ikke, enkeltbåter kan tillates med forsiktig bruk.

Helikoptertrafikk må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. Overflygingshøyde må være minimum 300 fot innenfor den angitte perioden.

Skogdrift tillates ikke.

Andre unødige inngrep som latrinegraving og hogging av raier til kamuflasjeformål, må minimaliseres.

Lokalitet	2 Skardelva - Stormyra
Verdisetting	A - Svært viktig område for biologisk mangfold
Areal(daa)	2214,4

Dette svært viktige området ligger øst for Gåsfjellet og vest for Finnvegåsen og omfatter Stormyra med et par mindre tjern, den meanderende Skardelva og kantskogen rundt området. Området er særlig rikt på våtmarksarter hvor det er påvist hele ni vaderarter, deriblant svømmesnipe, brushane, gluttsnipe, myrsnipe og grønnstilk. I tillegg er det registrert tre andearter og fiskemåse. Spurvefuglfaunaen i kantskogen mot Skardelva er også relativt rik. I området finnes noen inngrep: I den sørøstlige delen av området er det en del kjørespor. Det bør vurderes å reparere noen av de mest omfattende sporene for å unngå økende erosjon og vanddrenering. Hilbertsetra ligger også i nær tilknytning til dette området.

Forvaltningsråd:

Forflytninger av større personellenheter (over lags størrelse) til fots må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. I samme periode er det forbudt med bivuakking.

Motorisert ferdsel tillates ikke i perioder uten tilstrekkelig snødekke og tele. Kjøring på frosset barmark uten snø må unngås i størst mulig grad.

Amfibiefartøy tillates ikke, enkeltbåter kan tillates med forsiktig bruk.

Helikoptertrafikk må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. Overflygingshøyde må være minimum 300 fot i den angitte perioden.

Skogdrift tillates ikke.

Andre unødige inngrep som latrinegraving og hogging av raier til kamuflasjeformål, må minimaliseres.

Områder med kjørespor må repareres raskt for å unngå økende erosjon.

Lokalitet	3 Skjeftvatnet
Verdisetting	A - Svært viktig område for biologisk mangfold
Areal(daa)	309,4

Dette området omfatter selve Skjeftvatnet med tilgrensende, mindre myrpartier. Området er rikt på våtmarksfugler og har en viktig funksjon både som både hekke-, raste- og myteområde. Det er registrert hele sju andearter her, derav tre rødlistede. Storlomen (*Hensynskrevende*) er også påvist hekkende. I tillegg er seks vaderarter registrert, deriblant flere med høy viltvekt. Det foreligger også observasjon av oter (*Bør overvåkes*) i vatnet.

Forvaltningsråd:

Forflytninger av større personellenheter (over lags størrelse) til fots må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. I samme periode er det forbudt med bivuakking.

Motorisert ferdsel tillates ikke i perioder uten tilstrekkelig snødekke og tele. Kjøring på frosset barmark uten snø må unngås i størst mulig grad.

Amfibiefartøy tillates ikke, enkeltbåter kan tillates med forsiktig bruk.

Helikoptertrafikk må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. Overflygingshøyde må være minimum 300 fot i den angitte perioden.

Skogdrift tillates ikke.

Andre unødige inngrep som latrinegraving og hogging av raier til kamuflasjeformål, må minimaliseres.

Lokalitet

4 Kvilarvatnet

Verdisetting

Areal(daa)

A - Svært viktig område for biologisk mangfold

384

Dette området omfatter selve Kvilarvatnet med kantsoner. Tatt i betraktning den nære beliggenheten til E6, er vatnet rikt på våtmarksarter og har gode næringsforhold med til dels rik vannvegetasjon med bl.a soleienøkkerose. Disse to faktorene er nok hovedårsaken til den rike fuglefaunaen. Det er registrert hele sju andearter her, samt smålom (*Hensynskrevende*) og horndykker. Fire av andeartene er påvist hekkende, deriblant den rødlistede stjertanda (*Sjelden*). Området fungerer også under vårtrekket som rasteplass for vannfugl på vei til områder høyere opp i fjellet der isen forsvinner seinere på vannene. De rødlistede endene sjøorre (*Bør overvåkes*), havelle (*Bør overvåkes*) og bergand (*Bør overvåkes*) er blant andeartene som bruker området i trekkiden. Det er også en rik fauna med vanninsekter, deriblant øyenstikkere av flere arter. Det ligger en hytte med naust på sørsiden av vatnet.

Forvaltningsråd:

Forflytninger av større personellenheter (over lags størrelse) til fots må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. I samme periode er det forbudt med bivuakking.

Motorisert ferdsel tillates ikke i perioder uten tilstrekkelig snødekke og tele. Kjøring på frosset barmark uten snø må unngås i størst mulig grad.

Amfibiefartøy tillates ikke, enkeltbåter kan tillates med forsiktig bruk.

Helikoptertrafikk må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. Overflygingshøyde må være minimum 300 fot i den angitte perioden.

Skogdrift tillates ikke.

Andre unødige inngrep som latrinegraving og hogging av raier til kamuflasjeformål, må minimaliseres.

Lokalitet

5 Langvatn, Sagelva

Verdisetting
Areal(daa)

A - Svært viktig område for biologisk mangfold
822,6

Langvatnet ligger mellom Heia og Sagelvvatnet på vestsiden av E6. Lokaliteten omfatter selve vatnet med de mindre myrpartiene som grenser umiddelbart til vatnet. Langvatnet har en særdeles viktig funksjon for våtmarksfugl, deriblant en rekke rødlistede arter som både bruker vannet til hekking, trekk eller myting. Selv om det er hogd kraftig i vannets nærområder, er det viktig at gjenværende kantskog inn til vannet beholdes og skånes mot fortsatt hogst. Kantskogen må beholdes fordi den som mange andre kantsoner normalt er svært artsrik og fungerer som skjul for vannfugl med små unger.

Forvaltningsråd:

Forflytninger av større personellenheter (over lags størrelse) til fots må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. I samme periode er det forbudt med bivuakking.

Motorisert ferdsel tillates ikke i perioder uten tilstrekkelig snødekke og tele. Kjøring på frosset barmark uten snø må unngås i størst mulig grad.

Amfibiefartøy tillates ikke, enkeltbåter kan tillates med forsiktig bruk.

Helikoptertrafikk må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. Overflygingshøyde må være minimum 300 fot i den angitte perioden.

Skogdrift tillates ikke i 20 meters kantsoner mot vannet.

Andre unødige inngrep som latrinegraving og hogging av raier til kamuflasjeformål, må minimaliseres.

Lokalitet	6 Sløyklia
Verdisetting	A - Svært viktig område for biologisk mangfold
Areal(daa)	2000,6

Denne lokaliteten består av et stort areal med velutviklet, kontinuitetspreget høystaude-bjørkeskog med innslag av kalkbjørkeskog. Skogen er svært lite påvirket og har en rik karplanteflora og stedvis et frodig feltsjikt. Lokaliteten har en rik spurvefuglfauna med store tettheter hos flere arter. Dvergfolk hekker årlig i området. Det hekker også dvergspett (*Hensynskrevende*) og det finnes mange gamle reirhull flere steder i området. Dette gir mange hekkemuligheter for hulerugere som f. eks. rødstjert. Området synes å være et viktig sommerbeite for elg. Det forekommer få slike uberørte skogområder innenfor studieområdet samt resten av Målselv og Balsfjord kommuner.

Forvaltningsråd:

Forflytninger av større personellenheter (over tropps størrelse) til fots må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. I samme periode er det forbudt med bivuakking.

Motorisert ferdsel tillates ikke utenfor faste veier eller godkjente løyper/traseer.

Helikoptertrafikk i perioden 01. mai til 31. juli må ha en overflygingshøyde på over 100 fot.

Skogdrift tillates ikke.

Andre unødige inngrep som latrinegraving og hogging av raier til kamuflasjeformål, må minimaliseres.

Lokalitet	7 Rundvatnet
Verdisetting	A - Svært viktig område for biologisk mangfold
Areal(daa)	546,8

Dette området ligger på nordsiden av Langvatnet, mellom Heia og Sagelvvatnet på vestsiden av E6. Det omfatter selve vatnet med de mindre myrpartiene som grenser umiddelbart til vatnet og innholder et stort areal med elvesnellesumper. Vatnet er også tett vegetert med vanlig tjønnaks. Ti våtmarksarter er påvist, og området har funksjon både som hekke- og myteområde. Flere rødlistearter er påvist hekkende. En av disse er storlom (*Hensynskrevende*) mens svartand (*Bør overvåkes*) myter fast her. Andre viktige arter er horneddykker, makrellterne og svømmesnipe. Det er for øvrig tre hytter ved vatnet, men disse synes ikke å ha stor, negativ effekt på fuglefaunaen.

Forvaltningsråd:

Forflytninger av større personellenheter (over lags størrelse) til fots må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. I samme periode er det forbudt med bivuakking.

Motorisert ferdsel tillates ikke i perioder uten tilstrekkelig snødekke og tele. Kjøring på frosset barmark uten snø må unngås i størst mulig grad.

Amfibiefartøy tillates ikke, enkeltbåter kan tillates med forsiktig bruk.

Helikoptertrafikk må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. Overflygingshøyde må være minimum 300 fot i den angitte perioden.

Skogdrift tillates ikke.

Andre unødige inngrep som latrinegraving og hogging av raier til kamuflasjeformål, må minimaliseres.

Lokalitet

Verdisetting

Areal(daa)

8 Ytre Fisklausvatn

B - Viktig område for biologisk mangfold

4839

Dette området omfatter den sørlige halvdel av Ytre Fisklausvatn som også består av et par holmer i vatnet. I tillegg til flere andre våtmarksarter, er det registrert 11 andearter her. Svartand (*Bør overvåkes*) og sjøorre (*Bør overvåkes*) er rødlistede arter sammen med storlomen (*Hensynskrevende*) som har flere hekkende par i vannet. Ytre Fisklausvatn fungerer både som hekke- raste- og myteområde for vatnfuglene. Selv om det bare er den sørlige delen av vatnet som er innenfor skyte- og øvingsfeltet, omfatter viltområdet hele vatnet. Til tross for at det hekker flere rødlistearter i vatnet, er området ikke verdsatt som et A-område. Dette skyldes at rundt vannet ligger mange titalls hytter og det er høy aktivitet på vannet både sommer og vinter fra hyttebeboerne.

Forvaltningsråd:

Forflytninger av større personellenheter (over lags størrelse) til fots og bivuakking må unngås i perioden 01. mai til 31. juli på holmene i vannet.

Motorisert ferdsel tillates ikke i perioder uten tilstrekkelig snødekke og tele. Kjøring på frosset barmark uten snø må unngås i størst mulig grad.

Amfibiefartøy tillates ikke i en avstand nærmere enn 50m til holmene i perioden fra isgang til 31. juli.

Helikoptertrafikk tillates, men landing på holmene i perioden fra isgang til 31. juli må ikke forekomme.

Skogdrift tillates ikke i 20 meters kantsoner mot vannet.

Andre unødige inngrep som latrinegraving og hogging av raier til kamuflasjeformål, må ikke forekomme.

Lokalitet**9 Skardvatnan****Verdisetting****B - Viktig område for biologisk mangfold**

Areal(daa)

1616,4

Denne lokaliteten ligger inne i Nergårdskardet og omfatter begge Skardvatnan og områdene som ligger rundt vannene. De omkringliggende arealene domineres av fjellbjørkeskog og starrmyr. Området er viktig for vatnfugl. Rødlisterarter som storlomen (*Hensynskrevende*) er påvist i Skardvatnan, men hekking er ikke dokumentert sikkert. Vatnene er også lokalt viktige myteområder for ender med arter som sjøorre (*Bør overvåkes*) og svartand (*Bør overvåkes*) samt horndykker. Vadefugl som rødstilk, gluttsnipe, brushøns og strandsnipe er også registrert.

Forvaltningsråd:

Forflytninger av større personellenheter (over lags størrelse) til fots må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. I samme periode er det forbudt med bivuakking.

Motorisert ferdsel tillates ikke i perioder uten tilstrekkelig snødekke og tele. Kjøring på frosset barmark uten snø må unngås i størst mulig grad.

Amfibiefartøy tillates ikke, enkeltbåter kan tillates med forsiktig bruk.

Helikoptertrafikk må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. Overflygingshøyde må være minimum 300 fot i den angitte perioden.

Skogdrift tillates ikke.

Andre unødige inngrep som latrinegraving og hogging av raier til kamuflasjeformål, må minimaliseres.

Lokalitet**10 Melkelvatnan****Verdisetting****B - Viktig område for biologisk mangfold**

Areal(daa)

974,7

Dette området ligger rett øst for Skardvatnan og noe høyere opp i fjellet. Lokaliteten består av to større vatn med en rekke mindre vatn og tjern. Vatnene er til dels godt vegeterte med flasketarrsummer og partier med rikmyr inntil vatnene. Dette gir gode leveforhold for en del våtmarksarter som havelle (*Bør overvåkes*) og rødstilk som begge hekker her, samt storlom (*Hensynskrevende*) som bruker områdene til jakt. Vannene er også viktige som myteområder for en rekke arter andefugl. Det er også påvist rumpetroll og det er registrert en høy forekomst av øyenstikkere knyttet til området. Området vurderes derfor som en viktig våtmarkslokalitet både for vanninsekter, frosk og fugl.

Forvaltningsråd:

Forflytninger av større personalenheter (over lags størrelse) til fots må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. I samme periode er det forbudt med bivuakking.

Motorisert ferdsel tillates ikke i perioder uten tilstrekkelig snødekke og tele. Kjøring på frosset barmark uten snø må unngås i størst mulig grad.

Amfibiefartøy/båter tillates ikke.

Helikoptertrafikk må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. Overflygingshøyde må være minimum 300 fot i den angitte perioden.

Skogdrift tillates ikke.

Andre unødige inngrep som latrinegraving og hogging av raier til kamuflasjeformål, må minimaliseres.

Lokalitet

Verdisetting

Areal(daa)

11 Mårelvområdet

C - Lokalt viktig område for biologisk mangfold

150,3

Dette området består av et utflata område på opp mot en kilometer der Mårelva meandrerer og det dannes et rikt og svært variert skogsmiljø. Dette veksler med mer stabilt fuktig sumpskog og partier med artsrik viersump. Skogen er uten inngrep og innehar mye liggende og stående død ved. Skogsområdet huser et relativt rikt fugleliv. Hulerugere som svarthvit fluesnapper, rødstjert, granmeis og grå fluesnapper er registrert her. I gadd finnes reirhull etter tretåspett, noe som øker hekkemuligheter for hulerugere. Mer fåtallige arter som hagesanger, bokfink, dompap, måltrost, trepiplerke og trekryper er påvist, mens langs elva finnes strandsnipe, gluttsnipe, rødstilk og sivspurv. Området er sannsynligvis et viktig sommerbeite for elg.

Selv om deler av området er sterkt påvirket av militær trafikk med mange og store kjøreskader, innehar området fremdeles så mange kvaliteter at det er tatt med. Det gis imidlertid lav verdi, men verdien kan økes betydelig om en går inn og reparerer skader på terrenget og styrer den motoriserte ferdsele på en sterkere måte enn hva som er gjort fram til i dag.

Forvaltningsråd:

Forflytninger av større personalenheter (over lags størrelse) til fots må unngås i perioden 01. mai til 31. juli. I samme periode er det forbudt med bivuakking.

Motorisert ferdsel tillates ikke utenfor faste traseer.

Helikoptertrafikk tillates.

Skogdrift tillates ikke.

Andre unødige inngrep som latrinegraving og hogging av raier til kamuflasjeformål, må minimaliseres.

Terrennskader bør repareres. Dette vil øke verdien av området betydelig.

4. LITTERATUR

- Direktoratet for Naturforvaltning. 1996. Viltkartlegging. DN-håndbok 11.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 1999a. Nasjonal rødliste for truede arter i Norge 1998. *DN-rapport 3*:1-161.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 1999b. Kartlegging av naturtyper. Verdisetting av biologisk mangfold. DN-håndbok 13.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2000. Kartlegging av ferskvannslokaliteter. DN-håndbok 15.
- Direktoratet for Naturforvaltning. 2001. Kartlegging av marint biologisk mangfold. DN-håndbok 19.
- Engelskjøn, T. & Skifte, O. 1995. The vascular plants of Troms, North Norway. Revised distribution maps and altitude limits after Benum: The Flora of Troms Fylke. TROMURA, Naturvitenskap nr. 80:1-227.
- Fareth, E. 1982. Takvatnet, berggrunnskart 1533 III. 1:50 000. Foreløpig utgave. Norges geologisk undersøkelse.
- Forsvarets Bygningstjeneste 2000. Flerbruksplan for Mauken/Blåtind skyte- og øvingsfelt. Grunnlag, drøftinger, avveininger. Høringsdokument. 171 s.
- Forsvarsbygg 2002a. Kravspesifikasjon for kartlegging av biologisk mangfold i Forsvarets områder. 1-32.
- Forsvarsbygg 2002b. Avtale om forvaltning av skog, vilt og fisk på Forsvarets eiendommer. 1-5 + vedlegg.
- Forsvarsbygg 2002c. Biologisk mangfold i Setermoen skyte- og øvingsfelt, Bardu kommune, Troms. BM-rapport nr. 11-2002. 1-55.
- Fremstad, E. 1997. Vegetasjonstyper for Norge. NINA Temahefte 12: 1-279.
- Fremstad, E. & Moen, A. (red.) 2001. Truede vegetasjonstyper i Norge. NTNU Vitenskapsmuseet Rapp. Bot. Ser. 2001-4:1-231.
- Hindrum, R. & Jacobsen, K.-O. 1982. Ornitologiske registreringer i Selfjord, Tjuvskjær, Gratangen, Brøstadelva/Mevatn, Andsvatn og Nordfjordbotn (Fiskelausvatna) i Troms. Stensilert rapport, Samlet plan for forvaltning av vannressursene, Troms 1982. 42 s
- Høiland, K. 1992. Sammenbinding og utvidelse av skytefeltene Blåtind og Mauken i Troms – konsekvenser for flora og vegetasjon. NINA oppdragsmelding 135:1-10.
- Jacobsen, K.-O. & Strann, K.-B. 1994. Rødliste for fugler i Troms-1994. Fylkesmannen i Troms, miljøvernavdelingen. Miljøstatus 1994. s.20-21.

- Johnsen, I. & Jacobsen, K.-O. 1990. Ornitologiske registreringer i Blåtind og Mauken skytefelt, Troms 1989 og 1990. Rapport 26s.
- Kvam, T. & Stensli, O. M. 1991. Registrering av store rovdyr i Mauken og Blåtind våren 1991.- NINA Oppdragsmelding 100: 1-20.
- Kvam, T. & Sæter, B.- E. 1990. Vurdering av zoologiske forhold med hensyn til elg og store rovdyr omkring planene for utvidelse av Mauken og Blåtind skytefelt. –NINA Oppdragsmelding 56: 1-28.
- Lid, J. & Lid, D. T. 1994. Norsk flora. 6. utgåve ved Reidar Elven. Det Norske Samlaget. Oslo. 1040 s.
- Lie, M. H., Opheim, J. & Solås, A. 1999. Naturfaglige registreringer langs planlagt manøverkse i Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt. Rapport - Statskog Ressursdata AS. 64s.

Tabell 1. Forvaltningsråd og med restriksjoner på aktiviteter i de prioriterte områdene for biologisk mangfold i Mauken og Blåtind skyte- og øvingsfelt. For mer utfyllende forvaltningsråd for hvert område se punkt 3.5.2.

Område	1. Stormyra- Gåsfjellet	2. Skardelva- Stormyra	3. Skjeftvatnet	4. Kvilarvatnet	5. Langvatn, Sagelva	6. Sløyklia	7. Rundvatnet	8. Ytre Fisklausvatn	9. Skardvatnan	10. Melkelvatnan	11. Mårelvområdet
Soldater til fots, Øvelser	Ikke tillatt over lagstr. 1.mai-31. juli	Ikke tillatt over lagstr. 1.mai-31. juli	Ikke tillatt over lagstr. 1.mai-31. juli	Ikke tillatt over lagstr. 1.mai-31. juli	Ikke tillatt over lagstr. 1.mai-31. juli	Ikke tillatt over tropp 1.mai-31. juli	Ikke tillatt over lagstr. 1.mai-31. juli	Ikke tillatt over lagstr. 1.mai-31. juli på holmer i vannet	Ikke tillatt over lagstr. 1.mai-31. juli	Ikke tillatt over lagstr. 1.mai-31. juli	Ikke tillatt over lagstr. 01.mai-31. juli
Lettere kjøretøy	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt utenfor faste traséer	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt utenfor faste traséer
Andre kjøretøy	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt utenfor faste traséer	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt uten tilstrekkelig snø-dekke og tele	Ikke tillatt utenfor faste traséer
Amfibiekjøretøy	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	-	Ikke tillatt	Tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	-
Enkeltbåter	Forsiktig bruk tillatt	Forsiktig bruk tillatt	Forsiktig bruk tillatt	Forsiktig bruk tillatt	Forsiktig bruk tillatt	-	Forsiktig bruk tillatt	Tillatt	Forsiktig bruk tillatt	Ikke tillatt	-
Bivuakking/Leirslagning	Ikke tillatt 1.mai-31. juli	Ikke tillatt 1.mai-31. juli	Ikke tillatt 1.mai-31. juli	Ikke tillatt 1.mai-31. juli	Ikke tillatt 1.mai-31. juli	Ikke tillatt 1.mai-31. juli	Ikke tillatt 1.mai-31. juli	Ikke tillatt 1.mai-31. juli på holmene	Ikke tillatt 1.mai-31. juli	Ikke tillatt 1.mai-31. juli	Ikke tillatt 1.mai-31. juli
Helikopter/fly (overflyving)	Må unngås 1.mai-31.juli. Minimumshøyde 300 fot.	Må unngås 1.mai-31.juli. Minimumshøyde 300 fot.	Må unngås 1.mai-31.juli. Minimumshøyde 300 fot.	Må unngås 1.mai-31.juli. Minimumshøyde 300 fot.	Må unngås 1.mai-31.juli. Minimumshøyde 300 fot.	Må unngås 1.mai-31.juli. Minimumshøyde 100 fot.	Må unngås 1.mai-31.juli. Minimumshøyde 300 fot.	Tillatt, men landing på holmer ikke tillatt fra isgang til 31.juli.	Må unngås 1.mai-31.juli. Minimumshøyde 300 fot.	Må unngås 1.mai-31.juli. Minimumshøyde 300 fot.	Tillatt
Skogsdrift	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt i 20 meter kantsoner	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt i 20 meter kantsoner	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt
Inngrep i terreng	Unødige inngrep minimaliseres	Unødige inngrep minimaliseres	Unødige inngrep minimaliseres	Unødige inngrep minimaliseres	Unødige inngrep minimaliseres	Unødige inngrep minimaliseres	Unødige inngrep minimaliseres	Unødige inngrep minimaliseres	Unødige inngrep minimaliseres	Unødige inngrep minimaliseres	Unødige inngrep minimaliseres
Rehabilitering		Kjørespor må repareres									Terrengskader må repareres

410000

420000

430000

7680000

7670000

7660000

7670000

7660000

Mauken-Blåtind skytte- og øvingsfelt

Balsfjord
kommune

Målselv kommune

Forsvarsbygg
Eiendomsforvaltning

Kartet levert av:

Mauken-Blåtind skytte- og øvingsfelt

Biologisk Mangfold

Naturtyper

Registreringer med lokalitetsnummer og naturtypekode som henviser til BM-rapport 21(2002) samt database for området opprettet i verktøyet Natur2000, hvor supplerende opplysninger finnes.

Tegnforklaring kart

- bygninger
- europaveg
- fylkesveg og kommunal veg
- - - privat veg
- - - ikke angitt vegtype
- Kommunegrense
- skytefeltsgrense
- vann og større elver
- elver og bekker, vannkant
- 100m koter

Rutenett:
UTM EU89 (WGS84) sone 34
Hver rute=1x1km

Naturtype

- FERSKVANN/VÅTMARK
- FJELL
- MYR
- SKOG

KOMMUNE	LOK	KODE	PRIORITERT NATURTYPE	VERDI
1924	134	F05	Gråor-heggeskog	C
1924	135	F04	Bjørkeskog med hegstaude	B
1924	136	C01	Kalkrike områder i fjellet	C
1924	137	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
1924	141	F03	Kalkskog	C
1924	142	E03	Kroksjøer, flomdammer og meanderende elveparti	B
1924	143	A05	Rikmyr	C
1924	147	A01	Intakt lavlandsmyr	A
1924	148	E03,F05,F06	Meanderende elvesystem/ Flommarkskog/ Rik sumpskog	A
1924	150	H01	Andre viktige forekomster (ferskvann)	A
1924	151	H01	Andre viktige forekomster (ferskvann)	A
1924	155	A01,A05	Intakt lavlandsmyr/rikmyr	A
1924	158	A05	Rikmyr	C
1924	165	H01	Andre viktige forekomster	C
1924	166	F07	Gammel lausvask	A
1924	167	A05	Rikmyr	C
1924	168	A05	Rikmyr	B
1924	185	E10	Naturlig fisketomme innsjøer og tjern	C
1924	190	E10	Naturlig fisketomme innsjøer og tjern	B
1924	191	H01	Andre viktige forekomster (ferskvann)	A
1924	192	H01,A05	Andre viktige forekomster (ferskvann)/ Rikmyr	B
1924	193	A05	Rikmyr	B
1924	194	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
1924	201	E10	Naturlig fisketomme innsjøer og tjern	C
1924	202	C01	Kalkrike områder i fjellet	A
1933	132	H01	Andre viktige forekomster (ferskvann)	A
1933	159	H01	Andre viktige forekomster (ferskvann)	A
1933	160	H01	Andre viktige forekomster (ferskvann)	A
1933	161	H01,A01	Andre viktige forekomster (ferskvann)/ Intakt lavlandsmyr	A
1933	162	H01,A01	Andre viktige forekomster (ferskvann)/ Intakt lavlandsmyr	C
1933	163	F07	Gammel lausvask	B
1933	164	C01	Kalkrike områder i fjellet	B
1933	169	F06	Rik sumpskog	C
1933	170	F04	Bjørkeskog med hegstaude	C

410000

420000

430000

7680000

7670000

7660000

7670000

7660000

Mauken-Blåtind
skyte- og øvingsfelt

Balsfjord
kommune

Målselv kommune

Forsvarsbygg
Eiendomsforvaltning

Kartet levert av:

Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt

Biologisk Mangfold

Prioriterte viltområder

Registreringer med lokalitetsnummer og naturtypekode som henviser til BM-rapport 21(2002), hvor supplerende opplysninger finnes.

Tegnforklaring kart

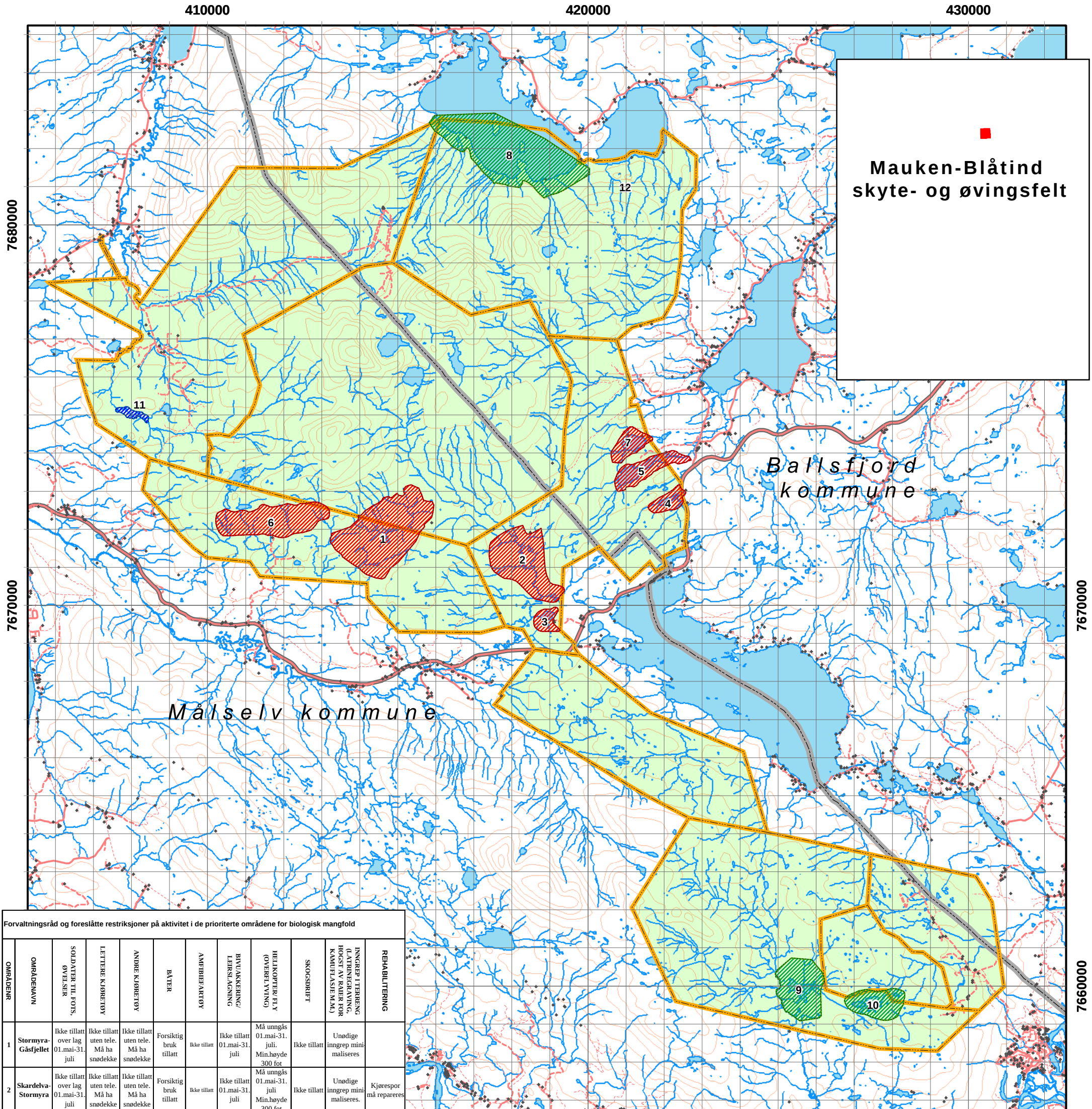
- bygninger
- europaveg
- fylkesveg og kommunal veg
- privat veg
- ikke angitt vegtype
- kommunegrense
- skytefeltsgrense
- vann og større elver
- elver og bekker, vannkant
- 100m koter

Rutenett:
UTM EU89 (WGS84) sone 34
Hver rute=1x1km

Prioritering viltområde

- A - Svært viktig viltområde
- B - Viktig viltområde
- C - Lokalt viktig viltområde

OMRÅDE-NUMMER	STEDSNAVN	VERDI
1	Stormyra - Langvatn	B
2	Skardelva – Stormyra	A
3	Skjefvatnet	A
4	Kvilarvatnet	A
5	Langvatnet	A
6	Rundvatnet	A
7	Ytre Fiskelausvatn	A
8	Sløykla, Blåtind	A
9	Storstokkjærran, Mårelva	C
10	Skardvatnan	B
11	Melkelvatnan	B

Forvaltningsråd og foreslåtte restriksjoner på aktivitet i de prioriterte områdene for biologisk mangfold										
OMRÅDENR	OMRÅDENAVN	SOLDATER TIL FOTIS ØVELSER	LETTERE KJØRETØY	ANDRE KJØRETØY	BÅTER	AMFIBIFARTØY	BRUK AV KANON/ LØSNINGSKRAFT	HELIKOPTER FLY (OVERFLYVING)	SKOESKRIFT	REHABILITERING
1	Stormyra-Gåsfjellet	Ikke tillatt over lag 01.mai-31. juli	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Forsiktig bruk tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt 01.mai-31. juli	Må unngås 01.mai-31. juli. Min.høyde 300 fot	Ikke tillatt	Unødige inngrep mini maliseres
2	Skardelva-Stormyra	Ikke tillatt over lag 01.mai-31. juli	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Forsiktig bruk tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt 01.mai-31. juli	Må unngås 01.mai-31. juli. Min.høyde 300 fot	Ikke tillatt	Kjørespor må repareres
3	Skjeltvatnet	Ikke tillatt over lag 01.mai-31. juli	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Forsiktig bruk tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt 01.mai-31. juli	Må unngås 01.mai-31. juli. Min.høyde 300 fot	Ikke tillatt	Unødige inngrep mini maliseres
4	Kvilarvatnet	Ikke tillatt over lag 01.mai-31. juli	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Forsiktig bruk tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt 01.mai-31. juli	Må unngås 01.mai-31. juli. Min.høyde 300 fot	Ikke tillatt	Unødige inngrep mini maliseres
5	Langvatn, Sagelva	Ikke tillatt over lag 01.mai-31. juli	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Forsiktig bruk tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt 01.mai-31. juli	Må unngås 01.mai-31. juli. Min.høyde 300 fot	Ikke tillatt i 20 meters kantsoner	Unødige inngrep mini maliseres
6	Sloykia	Ikke tillatt over tropp 01.mai-31. juli	Ikke tillatt utenfor faste traseer	Ikke tillatt utenfor faste traseer	-	-	Ikke tillatt 01.mai-31. juli	Må unngås 01.mai-31. juli. Min.høyde 100 fot	Ikke tillatt	Unødige inngrep mini maliseres
7	Rundvannet	Ikke tillatt over lag 01.mai-31. juli	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Forsiktig bruk tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt 01.mai-31. juli	Må unngås 01.mai-31. juli. Min.høyde 300 fot	Ikke tillatt	Unødige inngrep mini maliseres
8	Ytre Fisklausvatn	Ikke tillatt 01. mai-31. juli på holmer i vannet	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Tillatt	Tillatt	Ikke tillatt 01.mai-31. juli på holmene	Tillatt, men landing på holmene 01. mai-31. juli forbudt	Ikke tillatt i 20meters kantsoner mot vannet	Unødige inngrep mini maliseres
9	Skardvatnan	Ikke tillatt over lag 01. mai-31. juli	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Ikke til uten tele. Må ha snødekke	Forsiktig bruk tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt 01.mai-31. juli	Må unngås 01.mai-31. juli. Min.høyde 300 fot	Ikke tillatt	Unødige inngrep mini maliseres
10	Melkevatnan	Ikke tillatt over lag 01. mai-31. juli	Ikke tillatt uten tele. Må ha snødekke	Ikke til uten tele. Må ha snødekke	Ikke tillatt	Ikke tillatt	Ikke tillatt 01.mai-31. juli	Må unngås 01.mai-31. juli. Min.høyde 300 fot	Ikke tillatt	Unødige inngrep mini maliseres
11	Mårelv-området	Ikke tillatt over lag 01.mai-31. juli	Ikke tillatt utenfor faste traseer uten fast tele	Ikke tillatt utenfor faste traseer uten fast tele	-	-	Ikke tillatt 01.mai-31. juli	Tillatt	Ikke tillatt	Terrenghad er må repareres

Mauken-Blåtind skyte- og øvingsfelt

Statuskart for Biologisk mangfold

Svært viktige, viktige og lokalt viktige områder der naturtyper, vilt, rødlistearter og ferskvannsøkologi er vurdert samlet. Utfyllende opplysninger er gitt i BM-rapport 21 (2002).

Tegnforklaring kart

- bygninger
- europaveg
- fylkesveg og kommunal veg
- privat veg
- ikke angitt vegtype
- Kommunegrense
- skytefeltsgrense
- vann og større elver
- elver og bekker, vannkant
- 100m koter

Rutenett:

UTM EU89 (WGS84) sone 34
Hver rute=1x1km

Kartet levert av:

Sammenveide verdier

- A - Svært viktig område
- B - Viktig område
- C - Lokalt viktig område